

supersil, ZDA in SZ, nad svetovno organizacijo, sprejeti vanjo LR Ki-

PRED BLIŽNJIM SREČANJEM V MOSKVI

S skupnimi močmi
v globlje veselje

Morebitno sodelovanje ne bo prvo, vendar gre za veliko večji program, ki bi bil tudi kakovostno drugačen od dosedanjih

Iz Moskve je včeraj prišla vest, da hiti proti Luni sovjetski umetnik Zond 8, katerega program je, obleteti Luno in se vrniti na Zemljo. Hkrati pa prihaja iz dobro obveščenih moskovskih krogov tudi vest, da se bo v sovjetski prestolnici prihodnji teden začeli sovjetsko-ameriški pogovori o sodelovanju pri raziskovanju vesolja. Gre prav gotovo za vest, ki jo je v tem vzdušju napetosti zaradi drugih negotovih, vredno zabeležiti.

Seveda bodo to komaj začetni, ali bolje uvodni pogovori, na katerih se bo pokazala dobra volja ali celo pripravljenost za sodelovanje na tem tako zahtevnem in dragem področju, morda pa se bodo dočeli tudi nekateri konkretni programi za nadaljnji razvoj pogajanj, oziroma za nadaljnje doseganje programa sodelovanja.

Italijansko-ameriško
vesoljsko
sodelovanje

V prihodnjih mesecih bodo italijanske vesoljske tehnike izstrelile na račun ustanove NASA nekaj ameriških znanstvenih rakiet. Do izstrelitve bo prišlo na ploščadi San Marco, ki je zasidrana v Indijanskem oceanu v bližini Ekvatorja, na odprtem morju ob kenjski otoki Mambase. To je ista ploščad, s katere so leta 1967 izstrelili drugo italijansko satelit "San Marco".

Vest o ameriških znanstvenih raketa je prišla iz Washingtona, kjer je glasnik dejal, da bodo prvo leto izstrelili še pred koncem prihodnjega leta, drugo raketo prihodnje leto, tretjo pred koncem prihodnjega leta. Nosilna raketa bo znana vrste "Scout", ki jo so uporabljali pri izstrelitvi italijanskih satelitov obkrožati z italijanskim obročem. Tudi to je na svoj način pripadalo na odločitev NASA, da je leta 1969 v februarju podpisala pogodbo s središčem za italijanske vesoljske raziskave v Rimu, ki ga vodi prof. Luigi Brogli.

Drugi važen faktor pa je, da ima Italija na razpolago izstrelitve v bližini Ekvatorja in je zaradi tega razločno država, ki lahko izstreljuje na ekvatorialno krožno pot, kar ji bo bilo med letenjem potrebna popravila.

Prednosti, ki jih ima ekvatorialna krožna pot za znanstvene satelite, so številne. Raketa bo stalno obkrožala Ekvator in bo na tak način mogla oddajati popolne podatke. NASA pa ima interes za raziskovanje ekvatorialnega pasu, ker nastajajo prav tam tisti fenomen, ki najbolj vplivajo na atmosferne razmere raznih držav.

Sateliti, ki jih bodo izstrelili Italijani, so vrste SAS (Small Astronomical Satellite) in SSS (Small Scientific Satellite). SAS-1 je težak 14 kg, od katerih je 70 kg naprava, ki kroži šest mesecev in vsa 22 kg. SAS-2 ima iste funkcije, na krožni poti pa ima tudi naprave za lokalno gama žarkov.

SAS-1 se bo oddaljal od Zemlje na 23.000 km, s te višine bo močeno opazovati več fenomenov, med katerimi pa bo oddajal podatke o elektronskih pasovih, ki obkrožajo Zemljo.

V teh dneh tehniki in znanstveniki kontrolirajo naprave na ploščadi San Marco, ki je niso uporabljali od leta 1967. Dosedanjina vesoljska se je na tak način priključila še tretja, na kateri bodo nastrelili radarje. Stroške za te aktivnosti bo plačala NASA.

V Italiji je analifetov in polanalifetov 24,3 odst. vsega prebivalstva. Na jugu je analifetov 38,2 odst., ponekod pa, kot v Moliseju, Basilicatu in v Kalabriji, dosega številko kar 40 odst. prebivalstva.

Leta 1971 je bilo na 25 kar 14 milijonov Italijanov neplemenitih. Ljudsko štetje iz leta 1961 je pokazalo, da se je odstotek analifetov zmanjšal na število prebivalcev, ki se je dvakrat povečalo.

Ko govorimo o analifetizmu moramo pomisliti, da so kritični za določanje kategorije različni, ki se ne zna niti podpisati. Organizacija UNESCO je druga, ki ne zna prebrati in napisati čit o dogodkih, ki zadevajo vsakega življenja. Če bi v Italiji sprejeli ta kritični bi bili podatki o analifetizmu porazni.

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Nervozno vznemirjen, vendar bodo vaše sposobnosti prišle do izraza. Ognite se brezskrbno reševanju neveznih vzrokov.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Pazite, da vam ne sprejeli kakšne pobude, ki bi vam odvzela zaupanje predstojnikov. Za doseganje neke podpore bo dovoljka (od 21.5. do 22.6.) Vaše bo pridobilo na času, nakar vam bodo oginili nekaterim napakam. RAK (od 23.6. do 22.7.) Izbojzla, ne morete biti v oporo vašim razmišljanjem. Skušajte biti bolj šir.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Bolj za-

HOROSKOP

držani bodite glede nekaterih sicer zanimivih predlogov. Vljudnost in ljubeznivost sta odlični sredstva za izboljšanje položaja.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Prišlo bo do boljše sodelovanja s kolegi. Neka simpatija se bo spremenila v nekaj globljega.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Uspešno vam bo rešiti neko vprašanje. Dober nasvet vam bo obvaroval pred razočaranjem.

SKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Pazite se pred neveznostmi, do ka-

ISTRA JE ČEDALJE BOLJ ZANIMIVA

Kako je Grožnjan
ponovno oživel

Likovnim umetnikom, ki so dali pobudo, so se v zadnjem času pridružili tudi glasbeniki

O Grožnjanu, najhmem naselju pri Bujah, je bil že večkrat govor. Znan je na primer njegova zgodovina, znano je, kako je v prvih letih po zadnji vojni to prebivalci, več gostinami in trgovinami v razmeroma kratkem času postalo malone prazno, ker so se prebivalci izselili. Prav tako je znano, kako je Grožnjan začel oživljati spet pred kakimi petimi leti, ko so se začeli tu naseljevati najprej likovniki, nato pa tudi glasbeni umetniki. In vendar je vredno se v to zgodovino za trenutek ponovno vrniti.

Grožnjan je staro središčevo mesto, ki je vzdržalo stoletja, ko so v njem živeli ljudje, ki pa ni držalo niti dobrega desetletja, ko so ga ljudje zapustili. Prazne hiše Grožnjana je zob časa tako naglo načel, da je bilo v nekaj letih več naselja v ruševinah kot pokonci. Ulice, ki so bile nekoč lepo tlakovane z značilnimi istrskimi škrlami, je prerastlo ščavje in ko so leta 1956 prišli sem prvi likovni umetniki, da bi se tu naselili vsaj za nekaj poletnih mesecev, so si morali skoraj utirati pot po zaraslih ulicah.

Prva imena, ki se omenjajo v tem pionirskem delu oživljanja Grožnjana, so imena slovenskih likovnikov Karla Zelenka, Florisa Oblak in Janeza Pirnatia iz Ljubljane, iz Zagreba pa so jim prišli delat družbo Marija Zidarič, Ljerk Piličković in Stefanija Šostarič.

Čeprav je res, da so ti opravili pionirsko delo v tem mestecu, je tudi res, da je v tem smislu Grožnjan »odkril« zagrebški kipar Aleksander Rukavina, ki je prišel pred desetletjem v Buj za provencijalno likovno umetnost in zgodovino na tamkajšnje srednje šole. Ta je med drugim svojim sprejemcem do Grožnjana »odkril« njegove lepote, med katerimi na primer gotska mestna vrata, staro mestno ložo, stari dvorec Morsteani, lepo baročno cerkev iz 18. stoletja in od vsem tem še čudovit razgled iz Grožnjana proti Učli, proti morju na zahodu in proti morju v smeri severozahoda, tja do Savudrije. Rukavina je nekoč zabil, kako bi to mesto lahko postalo umetniško kolonija. In tedaj so začela iz Buj odhajati babilonska številna združenja likovnih umetnikov širom po Jugoslaviji, pri čemer je imela prve besede tudi občinska skupščina Buj in bujsko turistično društvo, ki je pokazalo precej razumevanja za pobudo, ki jo je sprožil likovnik.

Toda glavno breme pri ponovni oživitvi tega istrskega naselja so morali prenesti likovni umetniki, katerih nekaj smo že omenili, drugi pa so prišli za njimi in od leta 1965 dalje se je ta pobuda toliko razširila, da je Grožnjan, lahko rečemo, mesto likovnih umetnikov. V Grožnjanu je bila odprta kot zlati galerija li-

kovnih umetnikov, ki je organizirala razstave ne le doma, v Grožnjanu, pač pa tudi drugod.

Likovnim umetnikom so se v leti pridružili še glasbeniki, v glavnem mladi, ki so si prav v tem mestecu organizirali tudi mednarodni camp glasbene mladine, dejansko zbiranje mladih glasbenikov z raznih področij sveta na letne počitnice in istočasno pranje glasbenih seminarjev in javnih nastopov.

T. F.

PRI NAS, V VINORODNIH KRAJH SE TO ZDI ČUDNO

Nemci so bili hudi pivci
- poročajo stare kronike

Čeprav si Nemca zamisljamo z vrčkom piva v roki, je bil baje nekoč velik ljubitelj vina - Množična brezplačna pijančevanja

Kadar spregovorimo o Nemcu kot pivcu, si ga zamislimo le s krepkim vrčkom piva v roki. Če drugo ne, so nas k tej »podobni« Nemca - pivca navdili reklamni plakati za odlična nemška piva. Zato se našemu človeku zdi skoraj nemogoče, da bi si ga mogel predstavljati kot pivca vina. Še posebej velja to za Nemca doma, v Nemčiji. In vendar so tudi Nemci vinogradniki in pivci. Samo ob sebi se razume, da Nemčija, pa naj gre za Vzhodno ali Zahodno, nista vinorodni deželi, kot so to Francija, Španija, Italija in ves Balkan. In vendar je v Nemčiji tudi veliko vinskih nasadov, pivcev in navad, ki so povezane z vinom. Zelo silovito je o vinskih tradicijah v Nemčiji poročal pred nedavnimi list »Handelsblatt«. Ta strokovni list je pisal v glavnem takole:

Jeseni, med septembrom in novembrom, se na deseti področji Nemčije, koder se prideluje grozdje in pripravlja vino, organizirajo številne trgatvene svečanosti, ki jim pravijo »prodnja vina«, »prodaja mladega vina«, »šagras in podobno. So to vesela slavlja z običajnim sejemskim življenjem, s folklornimi prireditvami, z volitvami raznih »emiss« ali »kraljice«, so to prireditve, na katerih se obilno toči vino.

Ze v dobi starih Rimljanov je bila doba trgatve doba veselih praznovanj, ki so se jih udeležile ljudske množice. Da bi se mogli v miru posvetiti tem slavljem, je v času trgatve zastalo sleherni drugo delo in pravijo, da so mnogi rimski cesarji sami, osebno, prisostvovali slavnostim ob trgatvi. Krščanstvo, ki je prevzelo mesto prejšnjih pogostev, je pogansko slavlja sprejelo in jih je prikrilo svojim potrebam. Stari langobardski kronist Paulus Diaconus (720-797) nam posreduje podatke, da so se ljudje posvečali praznovanju trgatve polnih 30 dni.

Sicer ni statističnih podatkov o tem, koliko vina se je spilo, oziroma se še danes spije v času

eForma vivaz pri Portorožu

trgatve, oziroma v dneh raznih slavi ob trgatvi. Za nekdanje čase pa ostaja še vedno veljaven vinskih, ki izhaja iz nekega znanega vinskiga področja in izpred 200 let, ko je bilo rečeno: »Vinski bratci, pridite in pomagajte izprazniti sode, da bi imeli posodo za novo vino, ki v obliki grozdov še vedno visi na trtah.« Kaže, da so tedaj točili vino kar brezplačno in da so ga ljudje pili brez omejevanja, kajti zgodovina prejšnjih let nam pove, da je začela doba vinogradništva usihati in da so na mesto vina prišlo v rabo razne druge pijače, med katerimi tudi danes zelo razširjena kava. Za to dobo se tudi pravi, da so tedaj ljudje več vina polili kot ga danes popijejo. Ne vemo točno, kako je bilo, dejstvo pa je, da se danes, v zadnjih letih, v Zahodni Nemčiji popije dvakrat več vina, kot so ga popili pred sto leti. Toda niti tedaj in niti sedaj Nemčija ni tipična dežela vina, kajti v Zvezni republiki Nemčiji pride danes 16 litrov vina na prebivalca na leto. In to ni veliko.

In vendar so stari kronisti, ki vztrajajo na tem, da so nekoč v Nemčiji pili veliko več vina. Za to je služila sleherni priložnost, kot n.p. kronanje cesarja, poroka kakega princa, kongres plemičev, poznejše volitve ali kakršna koli druga podobna priložnost. Kronika pravi, da je cesar Karel V., ki je bil znan kot zelo zmeren človek, na nekem »sestanku plemstva« dal na voljo 3.000 veder vina. Ker je eno vedro enakovredno sedanjim 10 litrom, pomeni, da je Karel V. dal na razpolago zelo veliko vina. Podobno je bilo 1561. leta ob poroki saskke princeze Anne, ko so prav tako spili 3.000 veder vina. Koliko je bilo svatov in drugih gostov, ni znano.

V tej dobi, vsekakor po zgledu starih Rimljanov in Grkov, si je marsikateri mogel privoščiti napeljavno vina v tako imenovane »fontane«, to se pravi v vodovodne napeljave, le da je namesto vode iz »rela« vodo ali anfore »cangelca« teklo vino. Takih primerov je bilo zelo, zelo veliko in ponavljali so se skozi stoletja. Ob takšni priložnosti so se dogajali tudi groteskni primeri. V nekem poročilu iz leta 1520 beremo: »V 'fontani' sta bila dva leva in med njima je bil tudi orel. Vse tri živali so imele v gobcih, oziroma v kljunu cev, iz katere je vsak dan pritekal belo vino, ki so ga ljudje prestrezali v klobuke, vrče in drugo posodo, toda bolj malo te kapljice so ljudje mogli popiti, ker je v goveči okoli 'fontane' večina vina stekla na tla.«

Casopis se na dolgo opisuje razne primere, kako so se stari

PREJELI SMO

NOVA POT 1970, št. 7-9. Izdaja Cirilometodsko društvo katoliških duhovnikov SRŠ, Ljubljana. V tej številki je med drugim članek Janeza Korosca pod naslovom »Slovenici v zamejstvu«.

PLANINSKI VESTNIK 1970 št. 10. Glasilo Planinske zveze Slovenije, Ljubljana.

Mladen Iveković: HRVATSKA LIJEVA INTELEGENCIJA I. knjiga 1918-1941. II. knjiga 1941-1945. Izd. »Naprijed«, Zagreb.

MATICA. List iseljenika Hrvatske. Zagreb 1970, broj 9.

TEORIJA IN PRAKSA 1970 št. 10. Revija za družbena vprašanja. Izdaja Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo Univerze v Ljubljani.

GIORNALE DELLA LIBRERIA. Settembre 1970. Organo Ufficiale dell'Associazione italiana editori.

INFORMAZIONE PER IL COMMERCE ESTERO, 5. ott. 1970. Ed. Istituto nazionale per il commercio estero, Roma.

ENAP, agosto 1970. Notiziario dell'Ente nazionale per l'artigianato e le piccole industrie. Pubblicazione bimestrale, Roma.

INDICATORE GRAFICO. Rassegna bibliografica mensile dell'Ente naz. per la cellulosa e la carta. Settembre 1970.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

E. Primossi-Primožič
v goriški «Pro Loco»

V razstavnih dvorani goriške »Pro Loco« vise olja tržaškega slikarja Emla Primossija-Primožiča. Je to njegova že petnajsta samostojna razstava, kjer se peči vidimo tudi po nekaj kiparskih del. Po svojem življenju in dejavnosti se ta naš slikar morda še edini približuje tisti vrsti ustvarjalcev, ki so vedno živeli in se živijo brez koristolovstva, le za svojo umetnost kot svojstveni samorastniki. Po svojih letih je Primožič manjkajoči člen povezave med starejšim in mlajšim rodnom naših slikarjev v Trstu in se mu sedaj nekako zapoznele pridružuje še Attilj Kralj s svojo prvo razstavo v mestu.

Primožič je zahrepenel po umetnosti v najhujših in najtežjih dneh vojne. Po njej je gniljivo preprosto pesnil iz suženstva osvobodeno rodni zemlji, a šele pozno smo odkrili, da je to likovnik, ki hodi lastno pot ravno, ne da bi se poizkušal uveljaviti s slikarsko svobodo, ki je spremljala informacijo abstraktni pojoji probaj slikarstva. Ostal je zvest stvarnosti, krajem, pokrajini, morja in cvetja, obrazom ljudi in vsega, kar tvori njegovo vsakdanje okolje.

Vendar pa se jim Primožič ne laska. Podaja jih s trpko črto obrisa, neumljenjo krepko, kot kak kirurg secira njihovo bistvo. Pronicna pa povsod iz teh slik močna umetniška podlata samouka. Med petindvajsetimi olji je polovica cvetlič in tihotični, štiri so goriški razgledi, v ostalih pa je nekaj morja, Krasa in Furlanije. Prikazani kipi izdajajo dober smisel za obliko, lastno po-prasje pa neuklonljivost, dosledno slediti le notranjemu klicu v zadovoljevanju umetniškega hotenja.

Milančan
Roberto Crippa
v Torbandena

Roberto Crippa iz Milana (rojen je v Monzi), ki nam ga že drugi predstavlja galerija Torbandena s širšim prikazom njegovega slikarstva, spada med pomembne oblikovalce sodobne likovnosti v Italiji druge polovice dobe. Dosegel je višek svojstosti

v času ob prehoda iz prejšnjega v sedanje desetletje, ko se je uveljavil z velikanskimi kolaži raznega gradiva, med katerim je prevladovala plativina. V tem znamenju je bila njegova zadnja tržaška razstava.

Nekaj takih platen z naleplj grobo izrezanimi plošev ljubja plativca, kjer se njihova mehka zemljasta rjava barva zliva s široko naslikanim zelenilom, vidimo tudi še sedaj na tej razstavi. So to spomini na dobo, ko je leta 1964 v katalogu beneškega bienala, na katerem je imel Crippa lastno dvorano Pierre de Mondargues slikarjevo delo predstavil takole: Ne morem čutiti drugega kot spoštovanje za umetnost, ki vaje odklanja ničemerne pozornosti slikarstva razvodenega do stopnje, ko mami naše oči z medenastimi črti kurtizane. Toda razvojni kot naprednega slikarstva je danes zelo nagel. In tako gledamo sedaj slike Crippove razstave v Torbandeni z užitek večje barvitosti. Podobe so ponekod naravnost zares pester in zelo natančno izvršene. Barve so čisto nabrigane, malo je kolažev, črte pa se jasno razpletajo in zapletajo tu v ravni tek, tam pa v spiralne zapredek. Oblike pa so ponekod kar geometrične in obarvani krogi sijejo kot tuja sonca neznanih svetov. Skratka, odsev vesoljske dejavnosti zemljanov, vse skupaj pa je za antološko dojetje, kar marsikomu pomaga boljše spoznati delo tega neustrašnega iskalca novega, tega vzornika mnogih mladih posnemačev.

MILKO BAMBIC

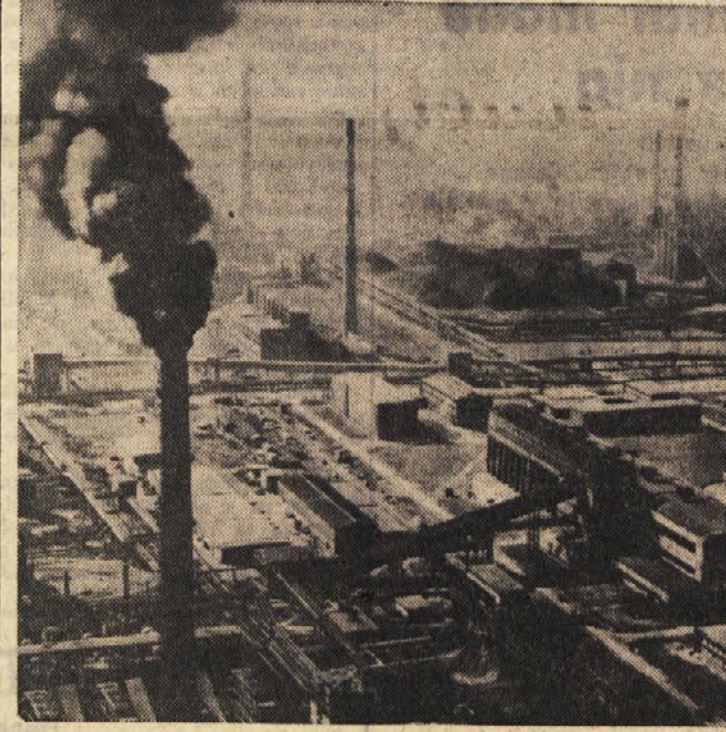
Petdeset let
zvestobe
turizmu

Te dni bomo počastili plodno delo na področju turizma, ki je opravil skozi pet desetletij znan slovenski turistični delavec in publicist Franjo NOVAK iz Maribora. Spominjamo ga že iz časa, ko je v svoji tridržni publicistični vrniti ustanovil nekdanjo turistično revijo »Jugoslovanski biseri«. Nase je opozoril z vrsto literarnih propagandnih in strokovnih turističnih spisov, ki v njih posveča svojo pozornost ne le slovenskim turističnim znamenitostim, temveč vsemu jugoslovanskemu turizmu.

V ospredju njegovih publicističnih prizadevanj pa je vedno ostalo Jadransko morje, kateremu se zmerom znova vrača. Z globoko doživljeno vneto za turizem ga je navdahnila prijazna rogaška rodna okolica. Njegovo desetletno službovanje v Rogaski Slatini je ob živahni menjavi tuje, pa tudi domačinov, ki so prihajali v zdravilišče, nedvomno še globlje začrtilo v njegovo notranjost njegovo za prirojen dozetnost za naravne lepote. Ne bi smeli prezreti, da je naš prizadevec, za služni turistični služabnik misli v času svojega službovanja v Rogaski Slatini tudi na socialno šibke sloje, ki jim je žizal oskrbene stroške za dobro polovico za njihovo bivanje v Slatinskem in Duhačkem domu. Bival je v duhu socialnega humanizma.

V polednjih letih pa posveča Franjo Novak kot urednik vso svojo skrb in ljubezen po vsej Jugoslaviji razširjenemu zborniku »Po Jugoslaviji«. Želimo mu še nadaljnji lepih uspehov v turizmu, ki mu je posvetil vso svojo vneto in zvestobo.

FRAN VATOVEC

Človek se bo prej ali slej zadušil v dimu, ki ga povzroča pospešena industrializacija. Na sliki velik metalurški kombinat v Bolgariji.

PETEK, 23. OKTOBRA 1970

TRST A
7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutrarnja glasba; 11.35 Slov. narodne; 12.10 Stanovanjska kultura; 12.20 Za Stanogovar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Tril Boschetti; 17.20 Program za mlado; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Ostere: Koncert za orkester; 19.10 Socialno skrbstvo v Italiji; 19.20 Dario in Darko ter trio Bordon; 19.35 Gospodstvo in delo; 20.50 Operna glasba; 21.50 Jazz; 22.05 Zabavna glasba.

TRST B
12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Nove pesmi; 15.35 Mali koncert; 15.30 Knjižne novosti.

KOPER
7.30, 10.00, 12.30, 14.00, 14.30, 16.00, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 7.40 Vesela glasba; 8.00 Popevke; 8.30 Današnji gostje; 9.00 Istrske pesmi; 10.05 Juke box; 10.30 Poje Cangalović; 11.00 Celentano klan; 11.30 Naši orkestri; 11.45 Plošče Ricordi; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.05 Tretja stran; 14.15 Polke in valčki; 15.30 Paleta popularnosti; 16.15 Glasbena sola iz Kopa; 16.45 Kulturna panorama; 17.10 Vaši peveci; 18.00 Simf. koncert; 19.00 Poje R. Carlos; 19.30 Prenos RL; 22.10 Pisana glasba; 22.35 Nočni recital.

NACIONALNI PROGRAM
7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutrarnje pesmi; 9.00 Vi in jaz; 11.10 Donizetti; Lucia di Lammermoor (tretje dejanje); 12.10 Kontrapunkt; 13.15 »Campi-nissima e musica«; 13.30 Strnjena

komedija; 14.00 Program za popolne; 16.00 Spored za najmlajše; 16.20 Program za mladino; 18.15 Popevke; 19.00 Glasba in o glasbi; 19.30 Luna park; 21.15 Simfonični koncert.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 7.50 Poje Edda Ollari; 8.40 Protagonisti; 9.00 Lahka glasba; 9.45 Radijska predoba; 10.35 Telefonski pogovori; 12.25 Poje Carmen Villari; 14.00 in 16.50 Zakaj in kako?; 15.00 Poljudna »ciklopedija«; 15.40 Nove pesmi; 17.35 Enotni razred; 17.55 Glasbeni aperitiv; 20.10 Rimski spomeniki včeraj in danes; 21.00 Knjižne novosti; 22.15 Francoske plošče; 22.40 Inverzni; 23.05 Nove ital. pesmi.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 10.45 Podoba in glasba; 11.40 Sodobna ital. glasba; 12.20 Klavirske skladbe; 14.00 Izven programa; 14.10 Portret avtorja; Enesco; 17.25 Strani iz albuma; 17.45 Jazz; 18.15 Gospodarska rubrika; 18.30 Lahka glasba; 18.45 Napredna glasbana; 19.15 Koncert; 20.15 Kirurška presaditev; 21.30 Opereta in sosedstvo.

FILODIFUZIJA

9.15 Baletna glasba; 10.10 Bachov koncert; 10.20 Boccherini, Cambini, Viotti; 12.30 Rossinijev »Il Turco in Italia«; 14.20 Brahmsove varieté.

SLOVENIJA

7.00, 9.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30 Poročila; 7.45 Informativna odda-

ITAL. TELEVIJAZI

13.00 Patent v Italiji; 13.30 Dnevnik; 17.00 Spored za najmlajše; 17.30 Program za mladino; 18.45 Simf. koncert; 19.45 Sport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Silokotna kamera; 22.00 Franca Valeri v »Le donne balorde«; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

17.00 Konjske dirke v Rimu; 21.00 Dnevnik; 21.15 Graham »Delitto dopo l'opera«; 22.30 Človek in okolje.

JUG. TELEVIJAZI

20.00, 22.25 Poročila; 9.30 TV v solli; 11.00 Angleščina; 16.10 Osnove splošne izobrazbe; 17.45 »Bratovščina sinjega galeba«; 18.15 Obzoriki; 18.30 Mladinski klub; 19.05 Na poti po Istri; 20.35 25 let OZN; 21.20 »Pogled nazaj« — češki film.

Oblačite se v eni izmed 150 trgovin drop

da bi izbrali bolje, da bi bili bolj po modi in da bi kupili po pravi ceni

V vseh sto petdesetih trgovinah drop in v vsaki trgovini Grande Magazzino Centro drop se nadaljuje znana prodaja kolekcije jesen - zima 1970 za moškega, za žensko in otroka po cenah

«izredno povoljen nakup»

Midi moda za njo

In čudovit plašč in volne, delane v stilu Jersey in v modnih barvah 36.000 lir ter ekskluzivni model drop, midi plašč iz tweeda rjaste all rjave barve 40.000 lir

Trgovine drop

Trst
Ul. Dante 12
Gorica
Korzo Italija 82
Pordenon
Viale Cossetti 14
Videm
Via Vittorio Veneto 6

Linea moški 1970

in nove dolžine midi plašča, iz sukanе čiste volne v vzorcu jacquard po 29.500 lir

Plinski izpuhi v Podgori so lahko nevarni zdravju

Deželni odbor za zdravstvo Devetag zagotavlja, da bo skrbno pazil, da se bodo izvajala vsa zakonska določila proti zastrupljanju ozračja in vode

Žveploogljik in žveplovodik, izpušni plini, ki se iz podgorške tekstilne tovarne širijo po ozračju in ga zastrupljajo, da sočja nista še življenjsko nevarna, vsekakor pa lahko škodujeta zdravju ljudi, ki ga stalno vdihujejo. Da o smradu, ki postaja iz dneva v dan neznošen ne govorimo.

O tem vprašanju je pred časom vložil v deželno svetovno interpellacijo deželni odbor za zdravstvo svetovalec Rinaldo Rizzi. V njej je opozarjal, da so prebivalci v Podgori in Ločniku, pa tudi drugih mestnih področjih, podpirali več pozivov pristojnim oblastem, naj posežejo in preprečijo nevarno zastrupljanje ozračja, ki ga povzročajo izpušni plini podgorške tekstilne tovarne in z ročnim prahom pomešani plini iz tovarne SAFOG, s tem da upravi teh podjetij prisilijo, naj uredita ustrezne skralne naprave in filtre.

Devetag je Rizzi odgovoril, da je deželni odbor za zdravstvo že dalj časa zainteresirano v tej zadevi in da je naredilo tudi več stvarnih korakov, katerih namen je bil »zavirati« napredovanje zastrupljanja ozračja v mestnih predelih.

«Kar zadeva specifično zahtevo svetovalca Rizzi,» je dejal Devetag, »mi lahko zagotovimo, da je deželna uprava posredovala, kolikor je bilo v njeni pristojnosti, da bi ugotovila, v kolikšni meri je prisotnost plina v ozračju nevarna v higiensko-zdravstvenem smislu.»

Devetag je nato opisal razloge sedanjega položaja. Dejstvo je, da je podgorška tekstilna tovarna uvedla že leta 1956 proizvodnjo viskoznih vlaken, ki pri intenzivni izpušni veliki količino plinastih snovi lahko strupenega značaja.

Prav zato, ker so ti plini strupeni, pa jih je moralo podjetje nemudoma odstranjevati iz okolice (zaradi varnosti delavcev), predvsem v ozračju, preko odpihvalnih naprav.

Občina je že tedaj posredovala, bilo je odredeno nekajdnevno zaprtje tovarne in lastnik »Cotonificio triestino« je bil tudi sodno obsojen.

Tedaj je splošno higienski zavod iz Padove ugotavljal prisotnost strupenih snovi v ozračju. Bilo je pred petnajstimi leti, in eni prave nevarnosti za prebivalstvo, pač pa samo nevarnosti.

Občinska uprava je izdala po tem licenco za razširitev oddelka za proizvodnjo viskoznih vlaken (»rayon«) pod pogojem, da se uresničijo posebne skralne naprave, ki naj vsrkujejo vsaj večji del strupenih izpuhov.

Devetag nadaljuje: »Zdravstveni inšpektor je že ugotovil, da je bil oddelk »fiocco« razširjen, ne da bi bili sprejeti posebni tehnični ukrepi v tem smislu.»

Svedba trdi uprava podjetja, da obstajajo »objektivne težave« glede naprav, ki naj bi lovile strupene pline.

Najzanimivejši del Devetageve poročila pa je aktualen. Tehniki odbornstva za zdravstvo so namreč še obiskali tekstilno tovarno in, s pomočjo funkcionarjev zdravstvene

ga ministrstva, ugotovili, da obstaja »sum dejanske nevarnosti za zdravje« prebivalstva, zato pa so povabili upravne oblasti, naj ukrepajo v skladu z zakoni.

Kar zadeva z ročnim prahom pomešane izpušne pline tovarne SAFOG je Devetag zagotovil Rizzi, da so v teku analize, katerih namen je ugotoviti, do katere mere so zdravju nevarni.

Svetovalec Rizzi (PSIUP) je na seji deželnega sveta, ko je Devetag oddal svoj odgovor, dejal, da jemlje na znanje sporočilo o dejavnosti deželne uprave, katero vabi, naj »sprejme, če je treba, tudi korenite ukrepe, vključno take, ki bi težili po odpravi žarišč zastrupljanja«.

Kot je znano so te dni izvedli v tovarni SAFOG tudi enourno stavko zaradi zastrupitve enega izmed delavcev. O stavki smo že poročali.

Novi kvestor dr. De Focattis

Novi kvestor v Gorici dr. Domenico De Focattis je te dni prevzel svoje novo službeno mesto po odhodu

du kvestorja dr. Chinnija. Ob tej priložnosti je povabil k sebi tudi predstavnike krajevnega tiska, da bi se preko njih predstavil tudi gorški javnosti.

Novi kvestor se je rodil v Salernu leta 1913 ter je začel svojo kariero v policijski službi že leta 1938. V Gorici ni nov, saj je bil tu za podkvestorja leta 1964 in 1965, od koder je potem odšel na novo službeno mesto v Bergamo, kjer je bil decembra 1966 povzidan v kvestorja. Zadnja leta je služboval na ministrstvu v Rimu.

Dr. De Focattis želimo v Gorici uspešno delo v korist vseh državljanov.

Marokanci prodajali po Gorici domače preproge za maroške

Obenem se niso prijavili kot tuji na policiji - Mopedist oproščen obtožbe pijanosti

Okrajni sodnik dr. Ballarini v Gorici je včeraj obravnaval več razprav. Med njimi sta menda najbolj zanimivi dve, pri katerih so obravnavali zadevo sedmih Marokancev, ki so letos maja in junija prodajali v Gorici po hišah preproge italijanskega izdelka za marokanske.

Prvo skupino treh takih prodajalcev: 40-letni Rahal Barouni, 55-letni Mohamed Houmane in 20-letni Mohamed Raoui iz Casablance v Maroku je policija prenesla dne 19. maja letos v Ul. Monache in Pellico v Gorici ter ugotovila, da so bili več kot tri dni v Italiji ne da bi se prijavili na kvesturi, kot je to predpisano za tuice. Zato so jih prijavili sodišču in prva dva, ker sta prodajala preproge po hišah brez predloženega dovoljenja.

Sodnik je vse tri spoznal za krive ter je obsodil vsakega na po 10.000 lir za prvi in po 10.000 lir za drugi prestop.

Približno dva meseca pozneje pa je gorška policija prijavila še štiri take možakarje iz Maroka in sicer: 31-letni Mohamed El Hamdi, 29-letni Abdullah Bakri, 24-letni Ahmed Bell Abdelkader in 20-letni Ibrahim Hatimi prav tako zato, ker se niso prijavili na oddelku za tuje na kvesturi v roku treh dni po prihodu. Obenem so jih sumili, da so že vsaj štiri dni prodajali po Gorici preproge italijanskega izdelka za marokanske.

Hamdija, ki je bil že prej kaznovan, je sodnik obsodil na plačilo 21.000 lir globe, ostale tri pa po 10.000 lir globe. Obenem bo moral Hamdi odsedeti tudi kazni, ki mu jo je pogojno prisodilo sodišče v Gorici 12. marca letos. Branil jih je dr. Ferlan.

Pri tretji razpravi se je zagovarjal 67-letni krojač Giuseppe Crasavio iz Corne di Rosazzo, ki so ga orožniki ustavili dne 12. julija letos, ko se je z mopedom peljal skozi Ločnik proti Gorici ter ugotovili, da je bil vinjen in je zato tudi izgubil kontrolo nad vozilom ter padel. Obtoženec je priznal, da je malo prej šel kozarec vina v Slovincu, tajil pa je, da bi bil vinjen, ker je obenem z vinom vzel tudi nekaj keksov. Njegov zagovornik dr. Battello je to izkoristil in dosegel, da so ga oprostil zaradi pomanjkanja dokazov.

Državni tožilec: Benot - Stilič; sodnik dr. Ballarini, zap. Magda Massi.

Razstava NOB v Doberdolu — v okviru enotedenskih proslav ob 25-letnici NOB — je prav lepo uspe la in vse tri dni, ko je bila odprta je zahajalo na sedež PD »Jezero« mnogo domačinov in marsikateri je ob slikah obujal tudi spomine na slavne dneve protifašistične borbe

OKRAJNO SODIŠČE V GORICI

Marokanci prodajali po Gorici domače preproge za maroške

Obenem se niso prijavili kot tuji na policiji - Mopedist oproščen obtožbe pijanosti

Okrajni sodnik dr. Ballarini v Gorici je včeraj obravnaval več razprav. Med njimi sta menda najbolj zanimivi dve, pri katerih so obravnavali zadevo sedmih Marokancev, ki so letos maja in junija prodajali v Gorici po hišah preproge italijanskega izdelka za marokanske.

Prvo skupino treh takih prodajalcev: 40-letni Rahal Barouni, 55-letni Mohamed Houmane in 20-letni Mohamed Raoui iz Casablance v Maroku je policija prenesla dne 19. maja letos v Ul. Monache in Pellico v Gorici ter ugotovila, da so bili več kot tri dni v Italiji ne da bi se prijavili na kvesturi, kot je to predpisano za tuice. Zato so jih prijavili sodišču in prva dva, ker sta prodajala preproge po hišah brez predloženega dovoljenja.

Sodnik je vse tri spoznal za krive ter je obsodil vsakega na po 10.000 lir za prvi in po 10.000 lir za drugi prestop.

Približno dva meseca pozneje pa je gorška policija prijavila še štiri take možakarje iz Maroka in sicer: 31-letni Mohamed El Hamdi, 29-letni Abdullah Bakri, 24-letni Ahmed Bell Abdelkader in 20-letni Ibrahim Hatimi prav tako zato, ker se niso prijavili na oddelku za tuje na kvesturi v roku treh dni po prihodu. Obenem so jih sumili, da so že vsaj štiri dni prodajali po Gorici preproge italijanskega izdelka za marokanske.

Hamdija, ki je bil že prej kaznovan, je sodnik obsodil na plačilo 21.000 lir globe, ostale tri pa po 10.000 lir globe. Obenem bo moral Hamdi odsedeti tudi kazni, ki mu jo je pogojno prisodilo sodišče v Gorici 12. marca letos. Branil jih je dr. Ferlan.

Pri tretji razpravi se je zagovarjal 67-letni krojač Giuseppe Crasavio iz Corne di Rosazzo, ki so ga orožniki ustavili dne 12. julija letos, ko se je z mopedom peljal skozi Ločnik proti Gorici ter ugotovili, da je bil vinjen in je zato tudi izgubil kontrolo nad vozilom ter padel. Obtoženec je priznal, da je malo prej šel kozarec vina v Slovincu, tajil pa je, da bi bil vinjen, ker je obenem z vinom vzel tudi nekaj keksov. Njegov zagovornik dr. Battello je to izkoristil in dosegel, da so ga oprostil zaradi pomanjkanja dokazov.

Državni tožilec: Benot - Stilič; sodnik dr. Ballarini, zap. Magda Massi.

in Dante Sabbadini so naslovili predsednika pokrajinske uprave dr. Chentariolu vprašanje, v katerem ga opozarjajo na nastali položaj v podgorški tekstilni tovarni.

«Prepričani, da izražamo mnenje večine prebivalstva in javnega mnjenja, in ker se zavedamo važnosti vloge, ki jo ima pokrajina v okviru demokratičnega načrtovanja, vsa sprašujemo, če bo pokrajina posegla, da bi izvedla za točne razloge obstoječih ukrepov uprave tekstilne tovarne in dosegla takojšen povratek k običajnemu urniku in obnovitvi proizvodnje v tovarni, kjer mora biti zajamčena raven zaposlitve.»

NOV PRIMER USTRAHOVANJA?

Policija hoče zaslišati šest uslužbencev »RIBI«

Od danes do nedelje tridnevna stavka v zasebnih avtobusnih podjetjih - Nadaljuje se stavka v trgovinski zbornici

Stavkovni boj uslužbencev zasebnih avtobusnih podjetij stopa v vroče obdobje. Že več kot deset mesecev je minilo od dne, ko je zapadla delovna pogodba te stroke in podjetniki skušajo na vse načine prisiliti sindikate in delavce, da bi sprlo dolgega in mučnega boja, končili.

Odgovor na to je tokrat tridnevna stavka, ki so jo oklicali FENALI - CISL in FIAI - CGIL. Zaradi te stavke ne bodo vozili avtobusi podjetja »RIBI« od danes do nedelje zvečer. Prav tako ne bodo opravljali nobenega izrednega dela, ne sprejemali naročil za posebne izletniške vožnje itd.

Obstaja pa še vprašanje posebnih delovnih pogojev v goriskem prevoznem podjetju »RIBI«. Pokrajinski sindikati so poslali deželnemu odborniku za prevoze Variscu brzojavko, v kateri zahtevajo, naj posreduje in doseže normalizacijo položaja v podjetju v roku 24 ur. Gre za nezakonite odtrgije na plačah uslužbencev, češ da ne opravljajo določenih del. Tako so jim odrgali 21 odstotkov od časovne plače, kar uslužbenec ocenjuje kot poskus ustrahovanja. Vsekakor je Varisco zagotovil, z obratno brzojavko, da bo posegel najkasneje do 20. oktobra, v nasprotnem primeru, pa bo morala deželna uprava podvesti ustrezne ukrepe. Iz tega izhaja, da se tudi deželni odbor zaveda resnosti položaja in ne odobrava ravnanja uprave goriskega prevoznega podjetja.

Vsekakor pa je rok, ki si ga je Varisco določil sam, že potekel. Medtem se hujši ukrep, za katerega še ni dovolj jasno, v vseh oblikih, kam sega. Vsekakor pa kaže,

da se vključuje v splošno nesveto težnjo vsedravnega razvoja. Šest delavcev podjetja »RIBI« namreč prejele na dom postve, se v naslednjih dneh javijo sodni policiji. Vsi ti delavci, bili v skupini uslužbencev, ki pri Madonini protestirali zaradi malostevnih primerov stavkovne. Protest se nikakor ni razvil in sindikalisti se sprašujejo, če ne prekrške jim bodo skušali pisati.

Na trgovinski zbornici se nadaljuje stavka uslužbencev krajevnih trgovinskih zbornic. Sicer nadaljevanje stavke so sprejeli uslužbenec na svoji skupščini, katero so na pobudo sindikata izglasovali poziv javnemu naročniku, da se zavzamejo samo proti nesveto razvoju širjenju delovnega mernika.

Sindikati so zaprosili za sodelovanje tudi deželnega odbornika za industrijo Dulcija in gorškega prefekta.

Kino

VERDI 17.00—22.00: »Passaggio sotto la pioggia di primavera« I. Bergman in A. Quinn; »Rizki kinemaskopski film v barvah«.

CORSO 17.15—22.00: »Soldato C. Berger in P. Strauss«; maskopski film v barvah, dlni pod 14. letom prepovedan.

MODERNISSIMO 17.15—22.00: »merica«; cosl nuda, cosl nuda, »italijanski dokumentarni film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan«.

VITTORIA 17.00—21.30: »La droga si chiama Juliette«, J. P. mondo in C. De neuve; francoski film v barvah, mladini pod 14. letom prepovedan.

CENTRALE 17.15—21.30: »Gargi tutto fare«, T. Savella in E. vahn; kinemaskopski film v barvah.

Tržid

AZZURRO 17.30 »Colpo da 800 milioni alla National bank«; film v barvah.

EXCELSIOR 16.00 »Il diavolo e la guerra«, G. Madison in P. PRINCIPLE 17.30: »L'armata calcone« V. Grassman in C. Sp.

Nova Gorica

SOCA »Prida, prida draga zahodnonemški barvni film« 18. in 20.

SVOBODA »Vlako«, francosko-žirski barvni film — ob 18.

DESKLE »Noč brez priča«, ki barvni film — ob 18.30.

SEMPAS »Srebrna maska«, ki barvni film — ob 20.

KANAL: Prosto.

PRVACINA: Prosto.

RENCE »Obni se, ubi te bo ameriški barvni film — ob 20.

TRŽAŠKI DNEVNIK

IZPRED TRŽAŠKEGA KAZenskega Sodišča

Pred sodniki vrsta primerov tatvin denarja, zlata, ur in celo pnevmatik

Za šest obtožencev v treh procesih oprostive zaradi pomanjkanja dokazov, mladostnosti, amnestije in ker niso zakrivali kaznivga dejanja

Pred tržaškimi kazenskimi sodiščem (preds. Corsi, tož. Borraetoli, zapis. Corrado) se je včeraj moral zagovarjati trojica Rimljanov. 24-letni Giovanni Morrigi, 21-letni Fausto Frantoni in 16-letni Teodoro P., ki so jih sodili v odsotnosti, so bili obtoženi dveh kaznivih dejanj tatvine, s katerima so si pridobili skupno nad 800 tisoč lir.

Prva postavka obtožnice je dolžila Rimljanje, da so 13. februarja lani s silo odprli nizko okno, ki pelje v stanovanje 48-letnega Spar-taca Zottija iz Ul. Hermada št. 9, na Opčinah, splezali v notranjost in izmaknili iz neke železne skrinjice razne zlate predmete v skupni vrednosti 700 tisoč lir ter 80 tisoč lir v gotovini.

Dan kasneje so s isto viromisto tehniko vdrl v stanovanje 59-letnega Giovannija Cosinija iz Ul. Giustiniano 8, kjer so pobrali prvi predmet, ki jim je prišel pod roko: radijski aparat v vrednosti 40 tisoč lir. Zaradi hitrega posega Cosinijeve žene Erme drugega niso utegnili izmakniti in so jo na vrat na nos popihali.

Nekaj dni kasneje so agenti letnega oddelka kvestura izvedeli, da se na Krasu potepajo in vozijo v luksuznem avtomobilu trije mladinci, ki so, sodeč po potratnem življenju, morali imeti pri sebi precejšnjo vsoto denarja. Tako so moške postavili osredotočili svoja raziskovanja prav na osumljenca mladence in jih končno tudi aretirali. Vsi, razen mladostnega Teodora P., ki je priznal obe tatvine v sodelovanju z ostalima pajda-

šema, so tajili krajo v obeh stanovanjih.

Na včerajšnji razpravi je javni tožilec dr. Borraetoli predlagal za Morrigija in Frantonija 3 leta in 1 mesec zapore ter 300 tisoč lir denarne kazni, za Teodora P. pa odpustitev zaradi mladostnosti. Branilec odv. Masucci pa je predlagal za prva dva oprostitev, ker nista zakrivala kaznivga dejanja, branilec Teodora P., odv. Vinciguerra, pa odpustitev zaradi mladostnosti.

Sodniki so Morrigija in Frantonija oprostil zaradi pomanjkanja dokazov, kar zadeva mladostnika pa so v celoti sprejeli tožilev predlog.

... Pred istimi sodniki se je včeraj moral zagovarjati 23-letni Gianfranco Boscolo iz Ul. Marchesetti 43/1, ki je bil obtožen, da je 4. aprila letos v baru »Torinese« na Korzu Italija št. 2, izmaknil zlato uro znamke »Tissot« v vrednosti 130 tisoč lir, svojemu delovnemu tovarišu 29-letnemu Brunu Filippu iz Ul. Balamonti 56/12.

Filippi je na policijskem zaslišanju povedal, da je šel tisti dan, okrog 12 ure, v bar. Ker si je hotel vzeti roke, je vstopil uro na vrat steklenice, ki je bila položena na polici. Ko pa se je vrnil iz stranišča ure ni več našel. Ker je osumil Boscola za dovedenega tatua, so tudi njega zaslišali. Ta je takoj priznal svoje neposlušnost.

Javni tožilec je predlagal za ob-

toženo 1 mesec zapore in 20 tisoč lir denarne kazni, branilec odv. Vinciguerra pa uveljavljal amnestije.

Sodniki so v celoti sprejeli branilev predlog. ... Na včerajnji klopi istega sodišča sta zatajila sodela 22-letni Adriano Benes iz Ul. sv. Marka 39 ter 20-letni Orlando Bellon iz Ul. Clemencian 7, oba obtožena poskusa tatvine.

Obtožnica ju je dolžila, da sta dne 12. marca letos, nekaj po polnoč, snela iz avta alfa romeo giulietta, last 29-letnega Egidia Organja iz Ul. Salita di Grotta 4, pariranega vozila obdaja tovarne Italcomenti, dve kolesi, eno od teh pa noteti skriti v prtljajni kovčega avta Njuni namen pa je prestopel nastop nekoga financarja, ki je bil prav tedaj službeno pri tovarni. Benes je bil še posebej obtožen, da je krivo prijavil de-tekstivskemu oddelku karabinjerjev v Istrski ulici, da so mu neznan-ki ukradli vozilo. Prijava se je po-zeje izkazala za popolnoma izmišljena.

Na včerajšnji razpravi sta se oba proglasila za nedolžna. Tožilec dr. Borraetoli je predlagal za vsakega 3 mesece zapore in 10.000 lir denarne kazni, branilec odv. Masucci pa za oprostitev, ker nista zakrivala kaznivga dejanja, v drugi, podrejeni stopnji pa priznanje amnestije. Sodniki so, kar zadeva Benesa, sklenili prebiti tudi postopek zaradi uveljavljanja amnestije. Bellona pa so oprostil, ker ni zakrivil kaznivga dejanja.

Javni tožilec je predlagal za ob-

Nocoj seja pokrajinskega sveta

Nocoj ob 20.30 bo že tretja seja pokrajinskega sveta v tem mesecu. Na dnevnem redu je še vedno debata o programu pokrajinskega odbora v prihodnjem petletju, poleg tega so na dnevnem redu še točke o raznih imenovanjih ter točke, ki se tičejo raznih upravnih zadev. Na tajni seji bodo razpravljali o problemih, ki se tičejo nekaterih uslužbencev.

K tem točkam je bila dodana še ona ki zadeva program za pomoč pešicim in fizičnim bolnikom za leto 1971, to na podlagi deželne zakona št. 22 iz leta 1965.

Vprašanje komunistov o položaju v podgorški tekstilni tovarni

Komunistični pokrajinski svetovalec Silvino Poletto, Bianca Marega

BENEŠKI DNEVNIK

«Burnjak» v Gorenjem Trblju

Z »burnjakom« v Gorenjem Trblju, ki je bil v nedeljo, 18. t.m. so se zaključile poletne in jesenske šagre po naših dolinah. Praznik »burnjak« je dobil ime po kostanjih burnjak, ki jih na ta dan pečejo za sejmarije. Lahko bi ga imenovali tudi praznik kostanja. Da ne bi opustili starodavne navade, so pekli tudi letos kostanj in ga dajali sejmarije brezplačno. Sejmarije pa je bilo precej iz vseh koncev in krajev. K uspehu »burnjaka« je pripomoglo tudi lepo jesensko vreme. Poneli od torka na sredo pa je padel po naših hribih prvi sneg, snežilo je tudi pod 800 metrov nadmorsko višino.

Delegacija Čedada na grobovih partizanov v Cerknem

V petek, 16. oktobra se je podala iz Čedada v Cerkno občinska delegacija pod vodstvom čedadskega župana sen. Pelizza, da bi počastila italijanske partizane, ki so padli

v garibaldinskih enotah in ki so tam pokopani. V Cerknem je pokopanih, poleg naštetih drugih, tudi več partizanov iz Čedada. K spomeniku padlim v Cerknem je položila delegacija venec z napisom »Mesto Čedada«. Z delegacijo so šli tudi svojci padlih. To je prvič, da so se občinske oblasti poklonile spominu padlim partizanov v Cerknem.

Novo kulturno društvo v Špetru Slovenov

V Špetru Slovenov ob Nadžiji je bilo pred kratkim ustanovljeno prvo kulturno društvo tega kraja. Do sedaj je imelo že več predavanj izključno o gospodarskih in socialnih razmerah v naših dolinah. V četrtek, 16. t.m. je imel takšno predavanje arhitekt Valentin Simoni, ki je domačin. Zbranim občinstvu je govoril o industrijskem in obrtniškem razvoju v Nadžijskih dolinah, o tem, kar je bilo do sedaj storjenega in kaj bi lahko napravili s pomočjo države in dežele.

SINOČI V HALI TIVOLI V LJUBLJANI

Otvoritveni večer SP v gimnastiki praznik gibanja, kretenj in mladosti

V imenu predsednika republike Josipa Broza Tita je prvenstvo odprl predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher

(Od našega posebnega dopisnika) LJUBLJANA, 22. — Možica razigranih drsalcov na umetnem ledu pred dvorano Tivoli in dolge vrste obiskovalcev, ki so se gnetli pri vstopu v velike steklene stavbe, razkošno razsvetljene ljubljane z živopisnimi reklamami panoji. To je bil sinočni zunanji okvir otvoritvenega večera svetovnega prvenstva v gimnastiki, za katerega vsi kakor rečemo, da ni bil le hladna formalnost ali zgolj dogodek v svečanem vzdušju, ampak pravi praznik gibanja, kretenj in mladosti. Če se organizatorji »pritožujejo«, da je zanimanje za prvenstvo preseglo vsa pričakovanja, potem lahko rečemo enako tudi za sinočni večer, ki je privabil toliko občini-

pritekli na oder vrhunski telovadci, ki so prikazali serijo težkih akrobatskih elementov. Folkloristi, baletniki in telovadci so tako simbole povezali v celoto gibanje kot izrazno sredstvo od začasnega elementa, ljudskega plesa, pa do umetniškega plesa in vrhunske telovadbe, ki je pravzaprav že tudi del umetnosti.

Nato so pionirji, pionirke, mladinci in mladinke iz Kidričevega in Maribora pokazali vrsto izredno domiselnih sestav na improviziranih in specialnih orodjih. Vsi ti mladi telovadci so pokazali veliko izurjenost in spretnost, pa tudi občutek za ritem, saj so vse vaje izvajali ob spremljavi glasbe. Zato ni čudno, če so bili deležni obilnega aplauza, saj je bilo njihovo izvajanje res pravo doživetje in polastica tudi za dobroga poznavalca telovadnega športa.

S tem je prvi dan prvenstva za končen.

Jutri bodo na sporedu prva tekmovalja. Zjutraj ob 8.30 bodo nastopili prvi trije oddelki v ženskih obveznih vajah, tekmovalje pa se bo nadaljevalo tudi popoldne ob 17.30 z naslednjimi tremi oddelki. Moški bodo prišli na vrsto v soboto.

ATLETIKA

Minulo soboto je bilo v Mariboru republiko prvenstvo v atletiki za starejše mladince in mladine. Tega prvenstva so se udeležili tudi mladi športniki AK Nova Gorica, ki jih je vodil njihov trener prof. Polencič. Lahko rečemo, da so nekateri dosegli lepe uspehe, saj sta se kar dva vrnila z najvišjim naslovom, kot republikanska prva za letošnje leto. Grilanc je osvojil prvo mesto v metu krogla s točno 14 metri. Hočevarjeva je zmagala na 100 m s časom 12"6. Klincova pa je bila v skoku v daljino

ODBOJKA

V nedeljo bo Breg gostoval v Bovcu

Še en poraz dolinskih predstavnikov v tekmi proti močni ekipi CRDA

V nadaljevanju predprvenstvenega turnirja sta se v sredo zvečer srečali ekipi Brega in CRDA. Po samih treh setih je slavila zmago ekipa ladjedelnice, kljub temu pa je Breg vsaj v prvem setu zadovoljil in pokazal znaten napredek v primeri s prejšnjimi tekmami. Ekipa pa vsekakor še ni uigrana kot bi morala biti. Statičnost in izredna navihost ob mreži sta dve veliki vrzeli Brežanov. Tudi menjava jim manjkajo, zlasti kar zadeva tolkalce. To je bilo v tej tekmi zelo opazno, predvsem v drugi polovici, ko je v tretje setu, ko bi menjava nekaterih igralcev omilila pritisk nasprotnikov.

V prvem setu so se dolinski predstavniki vrgli v borbo z veliko vneto in dosegli nekaj prednosti, ki so jo dalj časa obdržali. Pri stanju 6:3 za Breg pa se je v njegovi vrstah pokazala majhna kriza, ki so jo igralci CRDA priselili izkoristili, da so najprej izenačili in potem še povedli. Breg pa jim je bil stalno za petami in pri stanju 13:13 je posilil nasprotnika, da se je zatekel k timeoutu. Zatekla se je zapletena borba za vsako točko in po številnih menjavah je Breg ta set izgubil, predvsem zaradi nekaterih navihostov pod mrežo.

Tudi drugi niz se je začel v znamenju Brega. V prvem setu so se dolinski predstavniki vrgli v borbo z veliko vneto in dosegli nekaj prednosti, ki so jo dalj časa obdržali. Pri stanju 6:3 za Breg pa se je v njegovi vrstah pokazala majhna kriza, ki so jo igralci CRDA priselili izkoristili, da so najprej izenačili in potem še povedli. Breg pa jim je bil stalno za petami in pri stanju 13:13 je posilil nasprotnika, da se je zatekel k timeoutu. Zatekla se je zapletena borba za vsako točko in po številnih menjavah je Breg ta set izgubil, predvsem zaradi nekaterih navihostov pod mrežo.

Reprezentance so začele zapuščati in od zbor pa je ob spremljavi orkestra zapel uradno himno prvenstva »Dobrodošli«. S tem je bil uradni del svečanosti zaključen in začel se je drugi del. Na oder je prišla akademski folklorna skupina »France Marolt«, ki je zaplesala živahne rezijske pleske. Sledil je nastop baleta ljubljanske Opere in njegovih solistov, za njimi pa so

tretja s skokom 510 cm. Velik uspeh pa je dosegla ženska štafeta na progi 4x100 m, ki je s časom 51"6 osvojila naslov prvaka republike.

Rajmund Kolenc

STRELJANJE

PHOENIX, 22. — Jugoslavija je osvojila še eno zlato kolajno na tem svetovnem prvenstvu v streljanju. Osvojila jo je v ekipni konkurenci v streljanju zračno puško za ženske. V isti disciplini je med posameznicami svetovna prvakinja v malokalibrski puški Perošević osvojila srebrno kolajno za Sovjeti, eno Čerkasovo.

MOŠKA ODBOJKARSKA B LIGA

Borovci nastopijo v soboto v Ravenni

Italijanska odbojbarska federacija je v preteklih dneh objavila tekmovalni koledar moške B lige, v kateri nastopa tudi šestekita SZ Bor. V isti skupini nastopa tudi drugo tržaško moštvo, Libertas.

Bor bo svoje »domače« tekme igral, kot lani, v telovadnici v UL della Valle in to ob sobotah ob 21.15.

Koledar moške B lige (skupine B) je naslednji:

1. kolo — 24. in 25. oktobra
Portuali — Bor
Celana — Unipol
Ferroni — Sciolia
La Torre — Tombolini
Petarica — Libertas Trst

2. kolo — 31. okt. in 1. nov.
Bor — La Torre
Tombolini — Ferroni
Unipol — Petarica

Sciolia — Celana
Libertas Trst — Portuali

3. kolo — 7. in 8. novembra
Portuali — Unipol
Celana — Tombolini
La Torre — Ferroni
Bor — Libertas Trst
Petarica — Sciolia

4. kolo — 14. in 15. novembra
Ferroni — Celana
La Torre — Libertas Trst
Tombolini — Petarica
Unipol — Bor
Sciolia — Portuali

5. kolo — 21. in 22. novembra
Portuali — Tombolini
Celana — La Torre
Bor — Sciolia
Libertas Trst — Unipol
Petarica — Ferroni

6. kolo — 28. in 29. novembra
Celana — Petarica
Ferroni — Portuali
La Torre — Unipol
Tombolini — Bor
Sciolia — Libertas Trst

7. kolo — 5. in 6. decembra
Portuali — Celana
Bor — Ferroni
Unipol — Sciolia
Libertas Trst — Tombolini
Petarica — La Torre

8. kolo — 12. in 13. decembra
Ferroni — Libertas Trst
Celana — Bor
La Torre — Sciolia
Tombolini — Unipol
Petarica — Portuali

9. kolo — 19. in 20. decembra
Portuali — La Torre
Bor — Petarica
Unipol — Ferroni
Sciolia — Tombolini
Libertas Trst — Celana

Datumi povratnega dela:
9. in 10. 16. in 17. 23. in 24. 30. in 31. januarja, 6. in 7. 20. in 21. 27. in 28. februarja, 6. in 7. 13. in 14. marca.

Kot je razvidno bodo ekipe ob času božičnih in novoletnih praznikov počivale. Prvi del se bo namreč zaključil 20. decembra 1970, povratni pa se bo začel 9. januarja 1971. Prvenstva pa bo konec 14. marca.

TENIS

BARCELONA, 22. — V tretjem kolu mednarodnega »open« turnirja v Barceloni je Jugoslovani Zeljko Franulović premagal Južnoafričana Drysdale 6:4, 3:6, 6:2, 4:6, 6:4.

BUKAREŠTA, 22. — Valeria Bufanu je na nekem atletskem tekmovalju v Bukarešti dosegla na progi 200 m z ovirami zelo dober čas 25"9, kar predstavlja drugo najboljšo letošnjo značko.

»Ne boja se, ne kajkaja,« ju je tolažil. »Nič vama ne bom storil... V hišo vaju peljem.«

»V čigavo hišo, velečastiti?« so vprašali drugi.

»V hišo mojega brata Gabrijele,« je rekel fra Avguštin. »Morda ne veste, da imam brata Gabrijele in snaho Lucijo. Moj brat ima strašno rad otroke, toda ženo ima nerodovito. Zato peljem dečka k bratu Gabrijele. Silno se bo razveselil, saj verjetno svoj živl dan še ni videl, kot jaz ne, tako lepih dečkov. Ko bo videl, kako sta čedna, bo to pravzaprav slavlje, verjemite...«

Dečka sta se otapala, toda zaman. Držala so ju tuje roke. Ihela sta, toda zaman. Klicala mam, toda zaman. Tuje roke so ju stiskale, tuja usta jima ukazovala molk. Fra Avguštin je bil videti ozarjen, kot da slavi največjo zmago. Slednjič se mu je zadelo, da je tista prekleta mačka izginila, se vdrila v zemljo, se za vekomaj zavlekla v grobok, v katerem je že davno zakopana. Nič več ni rila po njegovih možganih. Izginila je, kot vse kaže, za večne čase: prekleta, ogabna, krvava, za večne čase. Zato je fra Avguštin bil tako nezamansko zmagoslaven.

»Joj, kako bo vesel brat Gabrijele, ko bo zagledal dečka... Verjemite mi, to bo pravi praznik zanj in za Lucijo,« je govoril kar naprej, srečen, ker ne vidi več tiste preklete mačke, medtem ko sta se mu dečka poskušala iztrgati iz rok.

Preiskovali so gozd, lovili kmete, plenili živino, iskali partizane (po zatociščih). Dneve in dneve so se potikali po globelih, pobočjih in višavju, prenočevali pod vedrim nebom, na travi in na listju v gozdu. Najtežje je bilo ponoči, v temi in naliivu (nebo se je odprlo). Ko je čakal napad, so po gozdu hrumeli glasovi, skrivnostni in skoraj neresnični, kot v sanjah. Skrajja je mislil, da so to človeški glasovi, kasneje pa je odkril, da le dež šumi po vejah, ko jih zaziblje veter in se po listju otresa jo kaplje. Česa takega prej nikoli ni doživel. Zdelo se

V TEKMOVANJH ZA EVROPSKE POKALE

V 2. kolu visoki zmagi Crvene zvezde in Dinama

Italijanski prvak Cagliari tesno zmagal na lastnem igrišču

POKAL DRŽAVNIH PRVAKOV

Celtic, Ajax in Crvena Zvezda so že v prvi tekmi osmine finala za pokal evropskih prvakov spravila na varno rezultat in si po vsej verjetnosti zagotovila nastop v višjem kolu. Najvišjo zmago je zabeležil Celtic, ki pa je imel izredno lahkega nasprotnika, irske prvake Waterforda, ki so že na domačem igrišču prejeli 7 golov. Sicer pa je bila to edina tekma, za katero je bil zmagovalec že zagotovljen. Več dvomov je bilo v Ajaxu, ki je s 3 goli odpravila švicarsko Baslejo, še več pa za Crveno Zvezdo, ki je z isto razliko odpravila romunske prvake.

Ut Arad je sicer skoraj neznan moštvo, ki pa je planilo na površje, ko je nepričakovano izločil lanske

ga evropskega prvaka Feijenoorda. Takrat so se Romuni v obeh tekmah poslužili ostre obrambe in si z dvema neodločenima izidoma zagotovili napredovanje. Isti trik so skušali ponoviti v Beogradu, toda Džajić in tovariši so že v 18. min. prebili njihov bunker s Filipovičem.

V drugem polčasu sta Acimović in Ostojić postavila končen rezultat, jugoslovanski napadalc pa so poleg tega še zapravili nekaj izvrstnih priložnosti. Džajić je bil še enkrat najverjetneje napadalec beograjskega moštva, junak tekme pa je kljub temu bil vezni igralec Acimović. Glede na moč romunskega napada lahko pričakujemo, da bodo jugoslovanski prvaki z lahkoto odbržali prednost v povratni tekmi.

Cagliari je na lastnem igrišču slavil zmago nad Atleticom. Po zelo grobi in tehnično poprečni igri so Italijani odpravili nasprotnike s tesnim izidom 2:1, ki pa jim nikakor ne dovoljuje prevelikega optimizma kar zadeva izid povratnega srečanja. Španci so namreč držali objubo in prikazali živahno napadalno igro, ki je zmedla domačine. Ti so prešli v vodstvo le v protinapadu z Rivo, drugi gol pa dosegli v 51. min. (!) prvega polčasa. V drugem delu so Španci prikazali le nekoliko bolj previdno taktiko, ki ni več dovolila Italijanom nevarnih prodorov in izločeno privedla tudi do gola, ki bi lahko bil odločilen v dokončnem obračunu.

Med visokimi zmagami moramo zabeležiti še podvig grške Panatinaikosa, ki je odpravil Slovana iz Bratislave s 3:0. Grke pa kljub temu še ne pristojevalo med gotove zmagovalce, ker ima Slovan kljub vsemu precej možnosti, da rezultat spreobrne.

Velik korak naprej je napravil angleški Everton, ki je v najzanimivejšem spopadu osmine finala prisilil domači Borussia Moenchengladbach na neodločen izid. Angleži so s tem podvigom dali nasprotniku hud udarec, toda nemško moštvo bi lahko vrnilo presenečenje v Londonu.

Standard in Karl Zeiss sta na lastnih igriščih izvajevala tesni zmagi nad Legio oz. Sporigtom, toda v obeh tekmah vlada tako izenačenje, da bi lahko tudi en sam gol odločil spopade.

POKAL POKALNIH PRVAKOV

Medtem ko so v pokalu prvakov vse tekme na sporedu istega dne, pa je v ostalih tekmovalnih več anarijah, tako da še ni mogoče imeti jasnega pregleda čez celo kolo.

V pokalu pokalnih prvakov pa je bilo kljub temu nekaj zanimivih rezultatov. Tako je na primer lanski prvak Manchester City presenetljivo zmagal v Budimpešti in si s tem zagotovil precejšnjo prednost nad nevarnim Honvedom, drugo angleško moštvo Chelsea pa je v istem izidu 1:0 slavilo zmago v Sofiji. Da je bil to črn dan za moštva, so si igrala doma, pa potrjuje še nepričakovana zmaga avstrijskega »junaka« Wackerja, ki je v Madridu prisilil k predači slavni Real. Tako je sedaj špansko moštvo, ki letos prvič ne nastopa med državnimi prvaki, še na tem, da izpade iz pokalnega tekmovalja.

POKAL SEJEMSKIH MEST

V tekmovalju za pokal sejamskih mest je zagrebški Dinamo slavil visoko zmago nad renomiranim Hamburgom. Dva gola Lalića v prvem delu in zetek Čerčka v nadaljevanju so že hudo prizadeli nemške ekipe, ki jih je nekaj minut pred koncem pokopal še avtogol. Veliko izgledov za napredovanje ima Juventus, ki je s previdno taktiko (po domače bunker) priselil v Barceloni tamkajšnje moštvo, ki mu ni bilo dovolj napadati skoraj 80 min. Pet golov prednosti daje popolno gotovost Bayernu, brez problema pa bi moral biti Köln, ki je v Firencah premagal Fiorentino. Zmagali so še Sparta Rotterdam (Coleraine, 2:0), Sparta Praha (Dundee, 3:1), Anderlecht (Kopenhagen, 3:1).

S Sturm Graz (Arsenal, 1:0), Hibernian (Victoria, 2:0).

uk

HOKEJ NA LEDU

V Jugoslaviji se je začelo v preteklem tednu državno prvenstvo v hokeju na ledu. Že v prvem kolu je prišlo do velikega presenečenja, ko je novinec Slavija iz Vevč pri Ljubljani, premagal lanskega kandidata za naslov državnega prvaka Medveščaka iz Zagreba.

Izidi prvega kola so bili namreč naslednji:

Jesenice — Olimpija 4:1
Kranjska gora — Beograd 3:3
Slavija — Medveščak 4:3

Slovenski igralci hokeja so se dobro odrezali tudi v ligi, kjer je Celje premagalo Crveno zvezdo s 3:1.

***

MILAN, 22. — Italijanska ekipa Diavoli Standa je premagala v tekmi v hokeju na ledu francosko moštvo Chamonix 5:3.

***

ŽENEVA, 22. — V tekmi veljavni za Alpski pokal v hokeju na ledu je ekipa Chaux de Fond premagala italijanski Bolzano 10:0.

NOGOMET

FIRENCE, 22. — Povratna tekma za šestnajstino finala pokala sejemskih mest med Fiorentino in Kölnom bo 3. novembra v nemškem mestu. V prvi tekmi, ki je bila kot znano večeraj je zmagalo nemško moštvo z 2:1.

PLAVANJE

MOSKVA, 22. — Na plavalnem mitingu v Minsku je sovjetski plavalec Igor Grivenčikov preplaval razdaljo 100 m v prostem slogu v času 53"2, kar predstavlja letošnji tretji najboljši evropski čas.

ZADNJE MEDNARODNO SREČANJE «PLAVIH»

Jutri Bor-Domžale v prijateljski tekmi

V predtekmi se bosta pomerili mladi ekipi Bora in Poleta

Se zadnje mednarodno predprvenstveno srečanje in nato bodo Bori kosarkarji zaposleni s prvenstvom in sicer z D ligo.

Jutri bodo namreč plavi igrali proti močni postavi Domžal, ki je pravkar običajna na predzadnjem mestu v drugi jugoslovanski zvezni ligi. Po 22 kolin so kosarkarji iz Domžal osvojili le 14 točk kot še ena slovenska ekipa — Lesont iz Ilirske Bistrice. Za izpad skupno z Vrhniko (12 točk) v nizjo ligo, bo torej potrebna med Domžalami in Lesontom še tretja tekma. Za slovenske drugoligše bo zato jutrišnje srečanje važno in koristen trening pred odločilnim spopadom za obstanek v drugi ligi.

Prav tako bo tudi za borovce ta tekma lepa izkušnja pred bližnjim prvenstvom D lige, ki se bo začelo v prvi polovici novembra. »Plavi« se za to prvenstvo vestno pripravljajo: v ta namen so namreč odigrali celo vrsto prijateljskih in mednarodnih tekem, bili so na skupnih pripravah itd. Za jutrišnje srečanje proti Domžalam bo Bor nastopil z naslednjo postavo: Zavadal, Sancin, Rudas, Fabjan, Starc, Sirk, Ambrožič, Petot, Škerj. Tekma Bor — Domžale bo jutri, ob 21. uri v telovadnici v UL della Valle.

Pred tem srečanjem pa bo tekma

Šport na Goriškem

V balnarskem tekmovalju ob priliki 25. obletnice osvoboditve so nastopile domača ekipa »Gradina« ter ekipi iz Kostanjevice in Prvačine

Prizor z odbojbarske tekme med moštvoma Doma iz Gorice in Mladosti iz Doberdoba

Za zmagovalce so prireditelji pripravili več lepih pokalov

NOGOMET

Maribor izločen iz srednjeevropskega pokala

Nogometnemu moštvu Maribora ni uspelo uvrstiti se v drugo kolo tekmovalja za srednjeevropski pokal. Po izgubljeni tekmi v Gradcu proti Gac (0:2) je Maribor danes pred 3000 gledalci ob sončnem tola hladnem vremenu sicer premagal svojega nasprotnika s 3:1 (1:1) kar pa ne zadostuje za uvrstitev v višje kolo, ker so Avstrijci danes zabili gol na tujem. V tem tekmovalju veljajo goli doseženi na tujem dvojno. Maribor je torej v skupnem obračunu na slabšem za 1 gol.

MOSKVA, 22. — Za prijateljsko nogometno tekmo med reprezentancama Jugoslavije in SZ, je sovjetski tehnični vodja Valentin Nikolaev povabil 18 nogometašev, od katerih deset ni nikoli nastopil v državnem dresu.

TORRE ANNUNZIATA (Neapelj), 22. — V prijateljski tekmi med ekipama Neapoli in Savoie je zmagal neapeljski prvotlač s 3:0 (2:0). Tekmo si je ogledalo 5.000 gledalcev.

Košarkarska sekcija SZ BOR bo priredila tečaj

MINIBASKETA

za letnike 1958 in mlajše. Vse potrebne informacije dobite v društvenih prostorih, Vrdeška cesta 7.

MLADEN OLJAČA:

107.

KOZARA

Prevedel: Severin Šali

»Njo bomo ubili, vaju pa pustili,« je rekel fra Avguštin in zgrabil večjega dečka. »Pomagajte mi!« je zavpil ustašem.

»Pomagajte mi iztrgati dečka,« je rekel fra Avguštin. »Morda ne veste, da imam brata Gabrijele in snaho Lucijo. Moj brat ima strašno rad otroke, toda ženo ima nerodovito. Zato peljem dečka k bratu Gabrijele. Silno se bo razveselil, saj verjetno svoj živl dan še ni videl, kot jaz ne, tako lepih dečkov. Ko bo videl, kako sta čedna, bo to pravzaprav slavlje, verjemite...«

Dečka sta se otapala, toda zaman. Držala so ju tuje roke. Ihela sta, toda zaman. Klicala mam, toda zaman. Tuje roke so ju stiskale, tuja usta jima ukazovala molk. Fra Avguštin je bil videti ozarjen, kot da slavi največjo zmago. Slednjič se mu je zadelo, da je tista prekleta mačka izginila, se vdrila v zemljo, se za vekomaj zavlekla v grobok, v katerem je že davno zakopana. Nič več ni rila po njegovih možganih. Izginila je, kot vse kaže, za večne čase: prekleta, ogabna, krvava, za večne čase. Zato je fra Avguštin bil tako nezamansko zmagoslaven.

»Joj, kako bo vesel brat Gabrijele, ko bo zagledal dečka... Verjemite mi, to bo pravi praznik zanj in za Lucijo,« je govoril kar naprej, srečen, ker ne vidi več tiste preklete mačke, medtem ko sta se mu dečka poskušala iztrgati iz rok.

Preiskovali so gozd, lovili kmete, plenili živino, iskali partizane (po zatociščih). Dneve in dneve so se potikali po globelih, pobočjih in višavju, prenočevali pod vedrim nebom, na travi in na listju v gozdu. Najtežje je bilo ponoči, v temi in naliivu (nebo se je odprlo). Ko je čakal napad, so po gozdu hrumeli glasovi, skrivnostni in skoraj neresnični, kot v sanjah. Skrajja je mislil, da so to človeški glasovi, kasneje pa je odkril, da le dež šumi po vejah, ko jih zaziblje veter in se po listju otresa jo kaplje. Česa takega prej nikoli ni doživel. Zdelo se

Zakaj ju je fra Avguštin iztrgal materi iz rok? Zakaj je med toliko otroki rešil prav ta dva? Kam ju pelje?

mu je, da okrog njega, na dosegljivi, plešejo vrage, vampirji in volkodladi; ujet je v njihove mreže in pada, da bo potem strmoglavjen v nevmitev, na dno pekla.

Zvit v klobek si je zamišljal, kako bedna bi bila smrt v tej temni, daleč od domovine, v tuji zemlji, v črni noči, brez priča in viteškega znamenja: umreti sam, preboden z nožem ali udarjen s kijem ali razsekan s sekiro! Skoraj otipljivo se mu je prikazovala prav taka smrt, bedna in sramotna, posidnjen drhtljaj poginulega psa, ki ga gospodar vleče na smetišče. Tedaj se mu je pozornost podvojila: napejal je sluh, odpiral oči, strmel v noč in temo in opletal z rokami v mraku, kot da je zagledal nevidnega nasprotnika.

Toda nasprotnika ni bilo. Človeških glasov ni bilo. Ostalo je zgolj tišanje, pokanje dračja, žuborenje (med tuljenjem vetra). In kadar je vstal pa pretnil roke in telo, odžuleno od trdit tal, se mu je zdelo, da se po strahotnih mukah vrača od mrtvih in da se je znova rodil.

Spominjal se je staršev, mislil na ženo in otroke: Izabela je gotovo rodila sina, prav sina. In tedaj je najmočnejše občutje nemiseln klanja, gnusobno vojne in okrutnosti uničevanja. Saj ne potrebuje ničesar, le svoj dom na Bavarskem z majhnim sadovnjakom in vrtom, polnim rož. Sedel bo na zeleni klopi, s sinom v naročju, zraven Izabele, sedež in klepetal, se smejal in vdihoval vonjavi zrak cvetočega vrta, ki ga je bil, že davno, zasadil še njegov ded. Ujčkal bo na kolenih sina, edina, potem bo vzpel čopič in barve, razpel platno in nadaljeval slikanje, pravzaprav začel slikati. In bo slikal, samo slikal, da bi morda izrazil tisto »edino, kar nosi v sebi in o čemer ve, da je njegovo, samo njegovo, kot namen in smisel, vsebina in bistvo življenja. Torej bo umetnik, in ostal bo samo umetnik. Slikar domače zemlje...«

Ko je prekrizal malone vso Kozaro, trideset kilometrov od zahoda proti vzhodu, in ko je nazadnje že mislil, da je končana ta ogabna hajka, je prišlo povelje, da morajo čete, ki so preiskovale gozdove, nazaj, na zahod, po istih potih,

jarkih, višavah in globačah. Čimprej morajo priti na bregove Une, torej na skrajno zahodno točko, s katere so desetege junija odšli nekateri polki. Treba je bilo prepešati malone petdeset kilometrov v popolni bojni opremi, brez odlašanja in hitro, ker se je poveljstvo pričelo, da so se znane partizanske skupine preblele iz obroča na zahod. Po domnevah generala von Stahla se te partizanske sile potikajo uklen in tja. Treba jih je stisniti v kot med rekli Uno in Sano, jih usmeriti v smrtonosen obroč in nazadnje uničiti.

Torej je spet moral v gozdove. Spet je moral prenočevati pod drevmi, spati na tleh, sedeti na koreninah

NA PREDVEČER IZVOLITVE ALLENDEJE ZA PREDSEDNIKA

Atentat na generala Schneiderja skrajni poskus desničarskih krogov

Uresničenje napovedi bodočega predsednika čilske republike - Frejjevi demokratijski obsojajo atentat

SANTIAGO DE CHILE, 22. — Čilska vlada je danes objavila izredno stanje v vsej državi zaradi atentata proti poveljniku vseh čilskih oboroženih sil gen. Schneiderju. Izredno stanje so razglasili po seji, ki je bila na ministrstvu za obrambo in katere so se udeležili ministri Sergio Osa Pretot, poveljnik rodov vojske in poveljniki garnizonov v Santiagu. Vojaki, pripadniki policije in žandarmerije so vsi v vojašnicah.

Po zadnjih vestih se je general Schneider podal davi ob 8.15 (po krajevni uri) v avtomobilu na svoj urad, ki je v središču prestolnice. Na vogalu dveh ulic, v višjem delu santskega predmestja, so njegov avtomobil blokirali trije ali štiri drugi avtomobili. Neki moški je razbil s palico okno na avtu tipa "mercedes" s katerim se je peljal general Schneider. Takoj nato je moški začel streljati na visokega častnika, a istočasno so tudi potniki ostalih dveh ali treh avtomobilov streljali proti njemu. Računajo, da so zaradi izstrelitve na generala Schneiderja kakih osem nabojev. Tri kroglice so Schneiderja ranele. Ena od teh ga je zadela v vrat (gre za najtežjo rano, ki jo je visoki častnik dobil), dve pa sta ga ranili v prsi in nadlahtnici. Če je visoki čilski častnik ostal pri življenju, se mora zahvaliti soferju avtomobila s katerim se je peljal in ki je takoj ob začetku streljanja poglaval vozilo naprej ter prepeljal ranjenega častnika v bolnišnico.

Policijski organi so našli na kraju atentata moški modre suknjice ter črne rokavice. Redke priče, ki so bile v bližini, so izjavile, da so bili atentatorji vsi zelo mladi in plavalci. Tako nato so prispeli v vojaško bolnišnico predsednik republike Frei ter številni ministri, poslanci, generali, poveljniki žandarmerije in policije. Prišel je tudi bodoči predsednik republike Salvador Allende. Ta je pozneje izjavil: "Prišel sem sem, da poverim vojski in vsem drugim oboroženim silam svoj misel. S tem izražam svoj protest proti temu podlemu atentatu. Čilski narod nima nič opraviti pri tem. Gre za podlo dejanje moralnega in fizičnega nasilja. Ženi generala Schneiderja sem se izrazil svoje obžalovanje ter ji želim, da bi njen mož čimprej okreval. Govorec s častniškari je dr. Allende pripomnil, da je že pred časom opozoril javnost na morebitne teroristične akcije. Poudaril je, da se njegovi nasprotniki igrajo z demokracijo, toda kadar se zavežejo, da so izgubili igro, se zatečejo k uporabi skrajnih sredstev. Allende je še pristavil: "Potrebno je sprejeti ustrezne ukrepe, ker bi se sicer v Čilu še marsikaj zgodilo. Ni moja dolžnost in pravica da sprejemam te ukrepe. To pa mora storiti zakonita vlada".

Na predvečer seje čilskega kongresa, ki bi moral potrditi izvolitev dr. Allendeja za čilskega predsednika, prevladuje mnenje v santskih krogih, da je bil morda atentat na generala Schneiderja rezultat nastopov policijskih organov, katerim so poverili nalogo, da izsledijo ljudi, ki so že pred časom grozili, da mu bodo stregli po življenju.

Atentat na generala Schneiderja je bil brez dvoma pripravljen z namenom, da se prepreči izvolitev dr. Allendeja za predsednika čilske republike. Kot je znano, je socialistični leader Allende dobil na volitvah skoraj 40 odst. glasov, kar pa ni bilo dovolj za njegovo avtomatično izvolitev za čilskega predsednika. V teh dneh bo zasedal čilski kongres (skupna seja poslanske zbornice in senata na kateri bodo poslanci dokončno potrdili ljudski mandat Allendeju). Demokratijska stranka, je objavila sporočilo v katerem obsoja atentat ter

izraža visokemu častniku svoje priznanje spričo njegovih opoklinih in moralnih vrlin. Stranka predsednika Freja poudarja, da je treba pomesti s takimi fašističnimi metodami, ker te ogrožajo predvsem demokratične pravice čilskega ljudstva, ki je edino poklicano, da sklepa o svoji bodočnosti. Čilski demokratijski nadalje izjavljajo, da je ime gen. Schneiderja postalo simbol vzvišene tradicije čilske vojske.

V političnih krogih domnevajo, da gre pri teh dogodkih za zadnje poskuse notranjih čilskih konservativnih krogov, ki skušajo ob podpori svojih zamejskih zaveznikov preprečiti, da bi prišlo v Čilu do napredne levčarske vlade.

OD NEDELJE PO VSEJ DRŽAVI

Splošno štetje kmetijskih posestev in zbiranje podatkov za vinski kataster

Zbiralci bodo obiskali 6 milijonov posestnikov - Prvi podatki znani še pred koncem leta?

V nedeljo, 25. oktobra, bodo začeli po vsej Italiji zbirati podatke za splošno kmetijsko štetje in za sestavo vsedržavnega vinskega katastra. Splošno štetje se bo opravilo v smislu ustreznega zakona št. 14 z dne 31. januarja lanskega leta. Vinski kataster pa zahtevajo organi Evropske gospodarske skupnosti. (Osnova za) pa je zakon predsednika republike št. 1707 z dne 29. decembra 1965).

S splošnim štetjem v kmetijstvu bodo pristojni uradi zbrali glavne podatke o kmetijskih in gozdniških

Zima trka na Korensko sedlo: zasnežen prehod med Avstrijo in Jugoslavijo

sestvih ter o živinorejskih organizacijah v državi. S pomočjo zbranih podatkov bo mogoče sestaviti okvirno sliko o ustroju italijanskega kmetijstva, hkrati s tem pa osvetliti nekatera posebna področja te pomembne gospodarske dejavnosti. Da bi bila možna primerjava s stanjem pred 10 leti, se bodo novi podatki zbirali po istih kriterijih kakor ob splošnem štetju leta 1961. Izsledki zadnjega štetja so bili objavljeni v 33 pokrajinskih zvezkih, in v 5 knjigah za vsa država.

Namen ustanovitve vinskega katastra pa je v tem, da bi tudi Italija prispevala svoje podatke v zvezi z bodočo ureditvijo skupnega vinskega trga v šestih državah. Kmetovalci in vinogradniki bodo zbirali podatke obiskali samo enkrat, in sicer z dvema vprašalnima poloma za vsako gospodarsko enoto. V ta namen je pristojni urad nadel 30.000 ljudi, ki bodo skupno obiskali 4 milijone kmetijskih gospodarstev in 2 milijona vinogradnikov.

Kmetovalci so dolžni odgovorjati na postavljena vprašanja, in sicer na osnovi člena št. 18 zakonskega dekreta št. 1285 z dne 27. maja 1929, ki je bil spremenjen v zakon št. 2238 z dne 21. decembra 1929. Osrednji zavod za statistiko pa v tej zvezi naglašajo, da kmetovalci lahko odgovarjajo na vprašanja povsem odkrito, saj bodo podatki služili le statističnim namenom: po zakonu jih namreč nihče ne sme zlorabljati tako, da bi bili na primer posredovani javnim upravam (beri davčnemu uradu), za sebnikom, itd.

Osnovna enota za štetje je kmetijsko, gozdarsko ali živinorejsko gospodarstvo, to je zemeljska enota, ki se uporablja za pridelovanje kmetijskih kultur, oziroma na kateri se gojijo gozdovi ali živinoreja. Posredno tvori ločeno enoto bodisi da ga upravlja gospodar, bodisi da ga vodi polovinar ali kolon. Izjemoma sodijo med kmetijske enote tudi primeri živinoreje brez ustreznih zemlji, na primer reja prašičev pri industrijskih sirarnah, primeri intenzivne kokešarje (perutninarstva), specializirana svilgojstva ali čebelarstvo, itd. Prav tako se štejejo za ločene živinorejske enote primeri reje živine na obsejnih pašnikih in gminah, to je primeri živinoreje brez posebnosti na to dejavnost določene zemlje.

Kaj bodo želeli vedeti zbiralci podatkov? Predvsem to: kdo vodi posredstvo gospodar, polovinar, kmet, idr., dalje kaj se prideluje na posestvu, koliko delovnih moči je pri tem zaposlenih, koliko glav živine redi posamezna domačina, kakor je z namakanjem zemlje, koliko in kakšne stroje ima kdo itd. V zvezi z vinogradništvom bodo zbirali splošne podatke o vinogradih, razsežnostih (dimenzijah), po prevladujočih vrstah trt in po starosti posameznih nasadov. Na polah ne bo nobenega vprašanja o tem,

koliko predela kdo tega ali onega blaga na leto, in sicer so vsa tovrstna vprašanja izpušili nalašč za to, da bi premagali vsak odpor glede dajanja zaželenih informacij.

V posameznih pokrajinskih bodo zbirali delovalni podokrovitvstvom statističnih uradov pri trikotinskih zbornicah, tehnično pomoč pa jim bodo nudila pokrajinska kmetijska nadzornišva. Osrednji zavod za statistiko bo nato zbral podatke iz vse Italije: s pomočjo elektronskih možganov bodo nato dobili podatke preuredili in pri more predelali. Če ne bo pobuda naložila na posebne težave, računajo da bodo prvi dokončni in globalni podatki lahko znani že pred koncem letošnjega leta.

Zaprte zaradi kolere meje s Turčijo

ISTANBUL, 22. — Pred prekinitvijo železniškega prometa med Turčijo in evropskimi državami sta odpovala iz Istanbula dva nemška potniška vlaka. Oblasti so prepovedale promet na teh progah zaradi širjenja epidemije kolere v Turčiji. Bolgarske oblasti so skoraj popolnoma zaprle mejo s Turčijo. Dovoljen je promet samo z bolgarskimi osebnimi avtomobili (ter tovornjaki). Vsi potniki morajo pokazati obsejni obsejni veljavna potrdila o cepljenju proti koleri. Mednarodna organizacija za zdravstvo, ki ima svoj sedež v Ženevi, je sporočila, da je vlada Slovaške obale obvestila mednarodno organizacijo, da so v tej državi za beležili nekaj primerov kolere.

Izjave bivšega voditelja KPF Garaudyja «Combatu»

PARIZ, 22. — Bivši voditelj KPF Roger Garaudy je izjavil listu «Combat», da namerava v kratkem imeti tiskovno konferenco, med katero bo skušal točno razložiti in definirati svoje budoče delo, ki naj bi priložilo «KPF», da gre izven že zastarelih shem. Izjavil je tudi, da ne namerava ustanoviti svoje skupine, ker je «KP edina stranka, ki jo je organiziral delavski razred in v katero bi se rad vrnil». Po njegovem mnenju, naj bi bila glavna naloga stranke v sedanjem položaju, da zbirata intelektualne, tehnične in nove izobraževalne, ki naj se približajo delavcem. Poleg tega, je še izjavil, da bi moral odločitveni izbrati in definirati francoski model socializma.

V nedeljo zaključek druge faze «operacije Atlantida»

VIDEOT, 22. — V nedeljo zjutraj ob enajstih se bo zaključila druga faza «operacije Atlantida», ki se je začela že 24. septembra in ki jo je organiziral eksperimentalni odsek za podvodna raziskovanja. Na dan jezero so sedaj štiri osebe: Antonio Solero iz Sappade, ki je v podvodnem kontejnerju že od začetka «operacije» in še trije raziskovalci — Gianfranco Gallazzo iz Trevisa, Andrea Candoni iz Venetue in Valentino Bozza iz Zoppole — ki so začeli svoje delo 9. septembra.

LONDON, 22. — Na neki dražbi v Londonu so prodali violino, ki jo je izdelal leta 1722 znani Antonio Stradivari, za 14.500 funtov sterlingov (ali približno 22 milijonov lir). Drugo violino istega umetnika so lani prodali za 11.000 funtov sterlingov (približno 18 milijonov lir).

Geismar obsojen na 18 mesecev zapora

PARIZ, 22. — Pariško sodišče je danes obsodilo bivšega voditelja gibanja «proletarske levice» Alainu Geismaru na 18 mesecev zapora zaradi škrujanja na upor.

Proces je potekal popolnoma mirno in v tudi pozneje ni prišlo do kakih nemirov. Vendar pa je razsodba pariškega sodišča povzročila v številnih francoskih političnih krogih precejšnjo zaskrbljenost.

Geismar je vodil francoski izvenparlamentarni politični boj proti obstoječemu režimu. Podtikal so mu da je predstavnik francoskih «malostov» še prav posebno so ga obtožili, da je s svojim govorom 25. maja škruval svoje privržence na protosno demonstracijo do katere je prišlo dva dni pozneje.

Zaskrbljenost francoske javnosti izvira iz dejstva, da postaja vedno bolj očitno, da francoske politične in sodne oblasti skušajo preganjati državljane zaradi njihovih osebnih političnih usmeritev, ne da bi te zagrešile kak kazenski prestop.

Geismar se bo moral v kratkem zagovarjati pred drugim sodiščem, ki je zato zelo verjetno, da bo prišel na svobodo šele čez nekaj let.

TRŽAŠKI DNEVNIK

PO EKSPLOZIJ PRED JUGOSLOVANSKIM KONZULATOM

Oster jugoslovanski protest zaradi atentata v Melbournu

(Od našega dopisnika)
BEOGRAD, 22. — Jugoslovanska vlada je vložila danes odločen protest pri avstralski vladi zaradi bombnega napada na generalni konzulat v Melbournu. V protestu jugoslovanska vlada zahteva sprejetje učinkovitih ukrepov, da bi se zadržalo normalno delo jugoslovanskih diplomatskih predstavnikov v Avstraliji. Jugoslovanska vlada v svoji protestni noti ugotavlja, da to ni prvi primer, da je zadnja tri leta bilo več podobnih primerov, da krivci za te napade niso bili aretirani in da so neodločni ukrepi proti krivcem le-te samo ohrabril za nova teroristična dejanja. Jugoslovanska vlada je izrazila zaupanje, da bo avstralska vlada takrat sprejela učinkovite ukrepe, da bi se krivci našli in kaznovali.

Protestno noto je jugoslovanska vlada izročila avstralskemu veleposlanstvu v Beogradu in po jugoslovanskem veleposlaniku v Camberri neposredno avstralski vladi. Avstralski veleposlanik v Beogradu je izročil danes predstavniku jugoslovanske vlade v Beogradu izjavo avstralskega zunanjega ministra McMahonja, s katero avstralska vlada izraža obžalovanje in pripravljenost, da poravnava škodo, in sporoča, da so že uvedli preiskavo. Zunanji minister McMahon je v Camberri osebno izrazil obžalovanje veleposlaniku Sekulovskemu z zagotovilo, da bodo oblasti sprejele vse ukrepe, da bi se krivci našli in kaznovali.

Po vestih iz Melbourn je policija danes v stavi jugoslovanskega generalnega konzulata našla še eno temporarno mino, ki so jo vojaški strokovnjaki pravčasno demontirali.

B. BOZIC

Dopisnik lista «Newsweek» bo moral zapustiti SZ

MOSKVA, 22. — Sovjetska tiskovna agencija TASS je danes sporočila, da bo moral dopisnik ameriškega tednika «Newsweek» John Dornberg zapustiti SZ zaradi protisovjetske propagande in spekulacije z devizami.

Dornberg je tretji ameriški dopisnik, ki ga iz političnih razlogov prisilijo, da zapusti sovjetski

teritorij. Sicer so Dornberga že dvakrat dožili ilegalnih dejanj so s tem v zvezi tudi uvedli kazenski preiskavi.

V Jemenu pet oseb obsojenih na smrt

ADEN (Južni Jemen), 22. — Jemenskim radiu so danes sporočili, da so v zaporu Mansour ustrelili pet oseb, ki so jih obsojili na smrt zaradi zarote proti vladi. Med obsojenimi sta bila tudi guverner Quito, ki je bil na oblasti za časa predsednika Qahitana Al Shaabija in Ali Abdu Alim, ki je bil za časa istega predsednika član «Fronte za narodno osvoboditev». Na zaporne kazni so stari do 15 let so obsodili še tri osebe, med katerimi je tudi bivši minister za informacije Abdullah Okba, ki so ga obsodili na 15 let zaporu.

HAMILTON (Nova Zelandija), 22. — Nekaj moških je poskušal vpeljati svojo tačo za tekmarjenje največjih pašnih pasem. Vpisal jo je v kategorijo «lovskega psa». Vendar so organizatorji nekoliko v dvomu, če naj prošnjo sprejmejo, saj moški ni priložil prošnji zahtevnega «pedigree».

Po pokolu družine Obi

SANTA CRUZ (Kalifornija), 22. — V zvezi s pokolom v vili Obi je policija sporočila, da je našla na rdečem avtomobilu vrsto «roll-overs» listek, ki so ga po verjetnosti pustili morilci. Torko je bil: «Jaz in tovariši se bomo danes pa do smrti borili proti vsem, ki ne podpirajo 'prisnega' življenja na tem planetu. Vsakdo, ki bo storil naravo, bo moral umreti. Torko nes se je začela tretja svetovna vojna, ki jo je sprožil narodni vojska vesolja». Podpis predstavljajo imena nekaterih kart. Listek gledajo podrobno policijski agenti, nekateri agenti pa obiskujejo vse skupine hipijev, ki živijo v tem področju. Ždi se, da je policija odkrila tudi ostanke bukalne, ki naj bi ga bila kaka skupina stavila v bližini vile v ponedeljek ponoči.

NEVARNOST IZTREBLJENJA ZA QUEBEŠKE FRANCOZE

Gospodarski in družbeni vzroki francoskega terorizma v Kanadi

Podrejen položaj francoskega prebivalstva - Značilne statistike

OTTAWA, 22. — Zadnji dogodki v Kanadi so vznemirili ne samo domačo javnost, temveč tudi vse svet. Ugrabitev ministra Laporta in angleškega diplomata Jamesa Crosa, ki se je zaključila s krvavo tragedijo usmrtitve kanadskega državnika, je globoko pretresla vse javno mnenje na svetu.

Kanada spada v vrsto visoko razvitih držav na zahodni polobli ter si je skoraj težko zamišljati, zakaj bi v deželi z visoko življenjsko ravnanje utegnilo priti do tako krvavih obračunov med narodom, ki izvaža večinsko politiko in manjšino, ki jo v tem trenutku najizraziteje predstavljajo oporečniki.

Vzroke za ta nenavadni siloviti pojav terorizma v Kanadi je treba poiskati predvsem v zgodovinskih težnjah, ki se zbirajo v prebivalstvu, ki govori po francosko v korist angloskega prebivalstva.

Zgodovinska odlika Kanade in pravzaprav razlog njenega zgodovinskega obstoja, je prav v tem, da je skupnost dveh narodov, to je Angloskonov in Francozov. Če bi ne obstajala ta zgodovinska značilnost, bi bila Kanada verjetno že dolgo časa sestavni del ZDA.

Zakaj se kanadski Francozi niso upirali do večer angloskemu nadvladi? To se ni zgodilo zato, ker v prejšnjih desetletjih se ni sodelovalo industrijski in gospodarski razvoju nasprotno temeljito vplival na spremembo tradicionalnega življenja v francoskem družbenem okolju, in predvsem v quebeški pokrajini. V zadnjih letih pa se je družbeno podoba kanadske skupnosti, bodisi francoske kot angloske, začela temeljito spreminjati. Sodobni družbeni odnosi so začeli prodirati v stoletno strukturo stare kanadske razdelitve.

Zanimivo pa je, da so kanadski Francozi najpogostejša narodnost v tej državi. Medtem ko se je število angloskega prebivalstva zniževalo v odstotkih, so francozi Kanadčanji ohranili svoj prejšnji indeks razmnoževanja prebivalstva. V tem času pa je prišlo do množičnega naseljevanja drugih narodnosti, in sicer Nemcev, Italijanov, Ukrajincev, ki se lažje vtapljajo v anglosko okolje.

Ždaj se dogaja, da se lahko državljan angloskega porekla, ali pa priseljenci najlažje uživajo v današnji kanadski stvarnosti. Ker poznajo anglosko, ne pa tudi francoske statistike, ki so jih objavili državni organi, dokazujejo namreč, da naraščajo prejemki namencev v 36 velikih tovarnah in podjetjih nesorazmerno s poznanim obeh uradnih jezikov v Kanadi. V tej zvezi je zanimiva ta statistika:

Višina prejemkov	Jezikovna skupina	
	Število	odst.
Skupno število namencev	19.888	31
od 5.000 do 6.499 dol.	7.802	36
od 6.500 do 7.999 dol.	5.344	35
od 8.000 do 9.999 dol.	3.448	25
od 10.000 do 11.999 dol.	1.388	19
od 12.000 do 14.999 dol.	994	15
od 15.000 naprej	872	15

Iz te statistike je razvidno, da se z višjo kvalifikacijo in seveda višji prejemki zvišuje tudi število angloskega porekla, kar jasno kaže na nacionalno nadlavo prebivalstva angloskega jezika.

Francoski del kanadskega prebivalstva je še posebej zaskrbljen zaradi vedno večjega vpliva, gospo-

darskega in seveda tudi političnega. Združenih držav Amerike, ki nenehoma silijo čez mejo in seveda s tem tudi krepijo pozicije angloskega dela prebivalstva.

Za ilustracijo današnjega stanja na gospodarsko - družbenem področju v sodobni Kanadi, naj navedemo naslednje podatke:

Porazdelitev v odstotkih prebivalstva po poklih in narodnostih:	skupaj	
	odst.	anglo, franko.
Vsi poklici	4.705.518	2.071.417 (1.303.280 (v odstotkih))
Člani svobodnih poklicev in tehniki	356.578	7,6
Upravitelji	481.379	10,2
Težaki	324.811	6,9
Kvalificirani delavci	1.354.595	28,8
Uradniki	294.059	6,2
Kmetje	573.098	12,2

Obstajajo tudi velike razlike med obema narodnostima skupinama glede dohodkov. Posebno pri pravnem delu prebivalstva so pojavi stavk zelo pogosti. Dogaja se namreč, da imajo državljani angloskega porekla veliko večje ugodnosti v Quebecu, kot domačini. Na drugi strani pa so francoski državljani v drugih pokrajinah na isti ravni (pod pogojem, da obvladajo angleščino), kot njihovi angloskajski sodržavljanji.

Najbolj obiljena država na svetu je seveda Kitajska s 740 milijoni prebivalcev, japonska prestolnica Tokio pa je najbolj obiljena mesto, saj je prebivalstvo že preseglo 9 milijonov oseb. Tokiu sledi New York s približno 8 milijoni prebivalcev in London s 7 milijoni in 900 tisoč.

Dr. Lincoln Day je poudaril, da je prebivalstvo na svetu preseglo meje tolerance, ko je število doseglo dve milijardi enot. V zadnjih treh letih je podatek rojstva ko-

Splošni dohodek v odstotkih	Kanada v celoti	
	4.414	109,9
	3.634	102,6
	3.499	106,1
	4.227	140,0
	4.706	106,9
	4.434	108,4
	4.086	109,3
	4.595	112,6

Najbolj obiljena država na svetu je seveda Kitajska s 740 milijoni prebivalcev, japonska prestolnica Tokio pa je najbolj obiljena mesto, saj je prebivalstvo že preseglo 9 milijonov oseb. Tokiu sledi New York s približno 8 milijoni prebivalcev in London s 7 milijoni in 900 tisoč.

Dr. Lincoln Day je poudaril, da je prebivalstvo na svetu preseglo meje tolerance, ko je število doseglo dve milijardi enot. V zadnjih treh letih je podatek rojstva ko-

stanten in znaša 1,9 odst. Junija 1969 so zabeležili porastek 69 milijonov oseb v primerjavi z istim obdobjem prejšnjega leta. Če se bo do rojstva pojavljala z enakim ritmom, bo prebivalstvo na svetu stalno naraščalo za približno 70 milijonov oseb letno, kar bo otežilo čilo mnogim državam, da bi izboljšale življenjske pogoje in standard. Verjetno bodo tudi bolj razvite države imele v bližnji bodočnosti precejšnje probleme v zvezi z urbanističnim in socialnim skrbstvom.

Svoje poročilo je dr. Lincoln Day zaključil tako, da je povedal svoje mnenje glede edine možnosti, ki jo ima človeštvo, da se izogne demografskemu »exploitu«. Edina rešitev naj bi bila strogo nadzorovanje rojstva.

Čez 36 let nas bo dvakrat toliko